

לְשִׁמָּא קְדִישָׁא, וּלְשִׁבְחָא לִיהַ עַל כֻּלָּא. וּמֵאֵן אֲתַר
 שְׁבַחָא דִּילֵיהּ, כְּמַה דְּאוּקְמוּהָ. וְהִכָּא מֵעַמִּיקָא דְכֻלָּא,
 דְּכֻתִּיב כִּי עָשִׂיתָ פֶּלֶא. פֶּלֶא: כְּמַה דְּכֻתִּיב, (ישעיה ט) וַיִּקְרָא
 שְׁמוֹ פֶּלֶא, וְהָא אֲתַמַּר. עֲצוֹת מִרְחוֹק, עֲצוֹת: כְּמַה דְּאֲתַ
 אָמַר, יוֹעֵץ. מִרְחוֹק: דְּכֻתִּיב, (ירמיה לא) מִרְחוֹק יִי נִרְאָה לִי.
 וְכֻתִּיב, (משלי לא) מִמְּרַחֵק תִּבְיֵא לַחֲמָה.

אַמוּנָה אֲמֵן, כְּמַה דְּאֲתַ אָמַר, (דברים לב) אֵל אֲמוּנָה וְאִין
 עוֹל. וְאוּקְמוּהָ אֲמוּנָה בְּלִילָהּ, כְּמַה דְּאֲתַ אָמַר
 (תהלים צב) וְאֲמוּנָתְךָ בְּלִילוֹת. וְכֻתִּיב (איכה ג) חֲדָשִׁים לְבִקְרִים
 רַבָּה אֲמוּנָתְךָ, וְזַמִּין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְדַכָּא לֹון
 לְיִשְׂרָאֵל מִחוּבֵיהוֹן, כְּמַה דְּכֻתִּיב, (יחזקאל לו) וְזִרְקִיתִי עֲלֵיכֶם
 מִים טְהוֹרִים וְטִהַרְתֶּם מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל גְּלוּלֵיכֶם
 אֲטַהַר אֶתְכֶם.

בְּרוּךְ יִי לְעוֹלָם אֲמֵן וְאֲמֵן

פרשת שמיני

(ויקרא ט) וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי וְגו'. רַבִּי יִצְחָק פִּתַּח, (איוב לח)
 בְּרֵן יַחַד כְּכַבִּי בִקְר וּיְרִיעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים. זַכָּאִין
 אֵינֹון יִשְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִיב לֹון אוּרֵייתָא
 קְדִישָׁא, חֲדוּוֹתָא דְכֻלָּא, חֲדוּוֹתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 וְאַטְיִילוּתָא דִּילֵיהּ, דְּכֻתִּיב, (משלי ח) וְאַהֲיָה שְׁעֵשׂוּעִים יוֹם

יּוֹם. וְאוֹרֵייתָא כְּלָא, חַד שְׁמָא קְדִישָׁא אִיהִי דְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא.

וּבְאוֹרֵייתָא אֲתַבְּרִי עֲלֵמָא דְכְּתִיב, (משלי ח) וְאֵהִיָּה אֶצְלוּ
אֲמוֹן אֶל תִּקְרִי אֲמוֹן אֶלָּא אֲמוֹן.

וּבְאוֹרֵייתָא אֲתַבְּרִי בַר נֶשׁ, הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם. אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
לְאוֹרֵייתָא, בְּעֵינָא לְמַבְרִי אָדָם. אָמַרְהָ קַמִּיהָ, הָאִי בַר
נֶשׁ זְמִין לְמַחְטִי וּלְאַרְגָּזָא קַמָּךְ, אִי לָא תִאֲרִיךְ רוּגְזָךְ
עָלֶיהָ, הֵיךְ יִקּוּם בְּעֲלֵמָא. אָמַר לָהּ, אֲנָא וְאַתְּ נֹוֹקִים לִי
בְּעֲלֵמָא, דְּהָא לָא לְמַגְנָא אֲתַקְרִינָא אַרְךְ אֲפִים. (ס"א דְּהָא

כָּל זְמַנָּא דִּישְׁתַּדְלוֹן בְּאוֹרֵייתָא מִתְקַיְיֵמי בְּעֲלֵמָא)

רַבִּי חֵיִיא אָמַר, תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב וְתוֹרָה שְׁבַעֲל פֶּה אוּקְמוּהָ
לִיָּה לְבַר נֶשׁ בְּעֲלֵמָא, הֵדָא הוּא דְכְּתִיב נַעֲשֶׂה אָדָם
בְּצֵלְמֵנוּ כְּדַמוֹתֵינוּ. רַבִּי יוֹסִי אָמַר מֵהַכָּא, (קהלת ב) אֵת
אֲשֶׁר כָּבַד עָשׂוּהוּ, עָשׂוּהוּ וְדָאִי. וְדָא הוּא צָלָם וְדַמוֹת,
צָלָם: בְּדַכוּרָא. דַּמוֹת: בְּנוֹקְבָא וְעַל דָּא שִׁירוּתָא
דְּאוֹרֵייתָא ב', וְאוּקְמוּהָ.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, מִפְּנֵי מַה ב' פְּתִיחָא וְסִתִּימָא. אֶלָּא,
בְּשַׁעְתָּא דְּבַר נֶשׁ אֲתִי (דף ל"ו ע"א) לְאַתְחַבְּרָא
בְּאוֹרֵייתָא, הֵרִי הִיא פְּתִיחָא לְקַבְּלָא לִיָּה, וְלֹא שְׁתַּתְּפָא
בְּהַדִּיָּה. וּבְשַׁעְתָּא דְּבַר נֶשׁ, סְתִים עֵינׁוֹי מִנָּה, וַיִּתֵּךְ

לְאַרְחָא אַחְרָא, הָרִי הִיא סְתִימָא, מְסֻטְרָא אַחְרָא. כְּמָה
 דְּאֵת אָמַר, אִם יוֹם תְּעֻזְבְּנִי יוֹמִים אֶעֱזֹבְכָּ. וְלֹא יִשְׁכַּח
 פְּתַחָא, עַד דִּיתוּב לְאַתְחֵבֵר בֶּה בְּאוּרֵייתָא אַנְפִּין
 בְּאַנְפִּין, וְלֹא יִתְנַשֵּׂי מִנְהָ. וְעַל דָּא אוּרֵייתָא פְּתַחַת קָמִי
 בְּנֵי נֶשָׂא וְאַכְרוּזָא וְקָרִי לְהוֹן (מְשַׁלִּי ח) אֲלֵיכֶם אִישִׁים אַקְרָא
 וְגו' וּכְתִיב (מְשַׁלִּי א) בְּרֹאשׁ הוֹמִיּוֹת תִּקְרָא בְּפִתְחֵי שְׁעָרִים
 בְּעִיר אֲמַרְיָה תֹאמַר.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, ב' תְּרִין גַּגִּין, וְחַד דְּאַחִיד לֹון. מֵאֵי קָא
 מֵיִירִי. אֲלֵא חַד לְשִׁמְיָא וְחַד לְאַרְעָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא אַחִיד וְקַבִּיל לֹון.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, ג' נְהוּרִין (צְדָדִים אֲלִין) אֵינּוֹן עֲלֵאִין
 קְדִישִׁין, דְּאַחִידֵן כְּחַדָּא, וְאֵינּוֹן כְּלָלָא דְּאוּרֵייתָא,
 וְאֲלִין פְּתַחִין פְּתַחָא לְכָלָא. פְּתַחִין פְּתַחָא לְמַהִימְנוּתָא,
 וְאֲלִין בֵּיתָא דְּכָלָא. וְעַל דָּא בֵּית אַקְרוּ, דְּאֲלִין אֵינּוֹן
 בֵּיתָא.

וּבְגִין כְּךָ שִׁירוּתָא דְּאוּרֵייתָא ב'. דְּהָא הִיא אוּרֵייתָא (ס"א
 אֲבִיהָ הוּי אֲסוּוּתָא) הוּי וְאַסוּוּתָא דְּעֲלָמָא. וּבְגִין כְּךָ, מֵאֵן
 דְּאַשְׁתַּדֵּל בְּאוּרֵייתָא, כְּאֵלוּ אֲשְׁתַּדֵּל בֵּיה בְּשִׁמְא קְדִישָׁא.
 וְהָא אֲתַמַּר, דְּאוּרֵייתָא כְּלָא, חַד שְׁמָא קְדִישָׁא עֲלָאָה
 אִיהִי. וּבְגִין דְּאִיהִי שְׁמָא קְדִישָׁא, פְּתַחָא בְּבֵית, דְּאִיהִי
 כְּלָלָא דְּשִׁמְא קְדִישָׁא, בְּתַלְתָּ קְשָׁרִי מְהִימְנוּתָא.

תָּא חֲזִי, כָּל אֵינּוֹן דְּמִשְׁתַּדְּלִי בְּאוּרֵייתָא, מִתְדַבְּקִין בֵּיהּ
 בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּמִתְעַטְרִי בְּעַטְרֵי דְאוּרֵייתָא,
 וְאַתְרַחֲמִימוּ לְעֵילָא וְתַתָּא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אוֹשִׁיט לֹוֹן
 יְמִינֵיהּ (ס"א וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַרְשִׁים לֹוֹן) כָּל שְׂכַן אֵינּוֹן דְּמִשְׁתַּדְּלִי
 בְּאוּרֵייתָא נָמִי בְּלִילֵיָא. וְהָא אוּקְמוּהָ, דְּאֵינּוֹן מִשְׁתַּתְּפִי
 בְּשַׁכְּינְתָּא (נ"א בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל) וְאַתְחַבְּרוּ כַּחְדָּא. וְכַד אָתִי
 צְפָרָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְעַטֵּר לְהוּ, בְּחַד חוּטָא דְחֻסְדָּא,
 לְאַשְׁתְּמוּדְעָא בֵּין עֲלָאִין וְתַתָּאִין.

וְכָל אֵינּוֹן כְּכַבִּי צְפָרָא, בְּשַׁעְתָּא דְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, וְכָל
 אֵינּוֹן דְּלַעָאן בְּאוּרֵייתָא, אָתָּאן לְאַתְחַזָּאָה קָמִי
 מַלְכָּא, כְּלָהוּ מְזוּמְרֵי כַּחְדָּא, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב בְּרֹן יַחַד
 כְּכַבִּי בְּקָר וַיִּרְיֵעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים. מֵאִי וַיִּרְיֵעוּ. כְּמָה דָּאֵת
 אָמַר, (ישעיה כד) רוּעָה הִתְרוּעְעָה הָאָרֶץ. דְּאֵינּוֹן דִּינִין
 מִתְבְּרִין, וְאַתְבְּרוּ כְּלָהוּ מְקָמִי בְּקָר, כַּד אֲתַעַר בְּקָר
 בְּעֲלָמָא, כְּמָה דָּאֵת אָמַר, (בראשית כד) וַיִּשְׁכַּם אַבְרָהָם
 בַּבֶּקֶר. וְעַל דָּא וַיִּרְיֵעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים.

רַבִּי אֶלְעָזָר הוּהוּ אָזִיל בְּאוּרְחָא, אֲשַׁכְּחִיה לְרַבִּי פְּנַחֶס בֶּן
 יְאִיר דְּהוּהוּ אָתִי, גָּעָא חֲמַרְיָה. אָמַר רַבִּי פְּנַחֶס, וַדַּאי
 בְּטַקוּלָא (נ"א בְּקֻלָּא) דְּחַדְוֹתָא דְחֲמַרָא, חֲמִינָא (חֲמִית) אֲנַפִּין
 חַדְתִּין יִשְׁתַּכְּחוּן הָכָא, כִּיּוֹן דְּנַפְק מִבְּתַר עַנְפוּי דְטוּרָא,
 חֲמָא לִיהּ לְרַבִּי אֶלְעָזָר דְּהוּהוּ אָתִי, אָמַר וַדַּאי טַקוּלָא (נ"א

קלא) דְּחִדּוּתָא אֲשֶׁתְּלִים. נַחַת רַבִּי אֶלְעָזָר לְגַבִּייהּ, וְנָשִׁיק לִיהּ, אָמַר לִיהּ אֵי טוּפְסָא דְאַרְחָא, חַד לְגַבְיָהּ, גּוּזִיל וְנִתְחַבֵּר כַּחְדָּא. וְאֵי לָאו טוּל אַרְחָהּ וּזִיל. אָמַר לִיהּ, וְהֵאֵי לְקַבְלָךְ אֲזִילָנָא, פִּיּוּן דְאַשְׁכַּחְנָא לָךְ, אֲזִיל אַבְתָּרְךָ וְנִתְחַבֵּר כַּחְדָּא.

פְּתַח רַבִּי פְּנַחַס וְאָמַר, (תהלים קכח) יְבָרְכֶךָ יי' מִצִּיּוֹן וְרֵאה בְּטוֹב וְגו'. יְבָרְכֶךָ יי' מִצִּיּוֹן, מֵאֵי טַעְמָא מִצִּיּוֹן. בְּגִין דְּהָא מִתְמָן שְׂרָאן בְּרַכָּאן לְאַשְׁתַּתְּפָא (ס"א לַאשְׁתַּתְּפָא). הָדָא הוּא דְכְּתִיב פִּי שָׁם צִוָּה יי' אֶת הַבְּרָכָה חַיִּים עַד הָעוֹלָם. וּבְגִין כֶּךָ יְבָרְכֶךָ יי' מִצִּיּוֹן דְּהָא מִתְמָן נַפְקֵי בְּרַכָּאן לְכֻלָּא. וְרֵאה בְּטוֹב יְרוּשָׁלַם, דְּבְגִינֵי צִיּוֹן יְרוּשָׁלַם אַתְּבָרְכָא, דְּכִיּוֹן דְּצִיּוֹן אַתְּמְלִי בְּרַכָּאן, כְּדִין יְרוּשָׁלַם אַתְּבָרְכָא, וְאַשְׁתַּכְחוּ בַּה רַחֲמִים. וְכַד יְרוּשָׁלַם אַתְּבָרְכָא, כֹּל עַמָּא אַתְּבָרְכָא.

כֹּל יְמֵי חַיֵּיהּ, דְּלֹא יִתְחַזֵּי קִשְׁתָּא בִּיּוֹמָהּ, כְּמָה לְאַבוּךָ. וְעַל דָּא וְרֵאה בְּטוֹב יְרוּשָׁלַם כֹּל יְמֵי חַיֵּיהּ. וְרֵאה בְּנִים לְבָנֵיהּ, דְּחֵלִי חֲטָאָה, חֲסִידִין, קַדִּישִׁין, כְּדִין שְׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל. מֵאֵי שְׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל. אֵלָא, כְּמָאן דְּאָמַר שְׁלָמָא עַל רִישֵׁיהּ דְּמַלְכָּא, דְּלֹא יַחְסֵר כְּלָא. כֶּךָ שְׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל, בְּזַמְנָא דְּצַדִּיקֵי יֵא שְׁתַּכְחוּן בְּעַלְמָא.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (משלי יז) עֲטַרְתָּ זִקְנִים בְּנֵי בָנִים

וּתְפַאֲרַת בְּנִים אֲבוֹתָם. בְּנִים הָא אֹקִימָנָא. בְּנֵי בְנִים,
 אֲלִין (ל"ה ע"א) שָׂאָר כְּתָרֵי מַלְכָּא, כְּמָה דְאֵת אֲמַר (ישעיה נד)
 וְכָל בְּנֵיךְ לְמוֹדֵי יִי'. וְכִתִּיב (איכה ד) בְּנֵי צִיּוֹן הֵיֶקְרִים, כְּמָה
 דְאֵת אֲמַר וּתְפַאֲרַת בְּנִים אֲבוֹתָם, לָא מִתְעַטְרֵן בְּנִין אֲלָא
 בְּאַבְהֵן. מִכָּאן אֹלִיפְנָא, דְבְנִין לָא מִתְעַטְרֵי, וְלָא
 מִשְׁתַּקְיִין מִשְׁקִיו דְנַחֲלָא, אֲלָא בּוֹזְמָנָא דְאַבְהֵן מִתְעַטְרָאן
 וּמִתְבָּרְכָאן, הֵדָא הוּא דְכִתִּיב (דף ל"ו ע"ב) וּתְפַאֲרַת בְּנִים
 אֲבוֹתָם.

עַד דִּהּוּ אֲזִלִי, מָטָא עֲדָן צְלוֹתָא, נַחְתּוּ וְצִלוּ. עַד דִּהּוּ
 מְצִילִי, קִפְטָר חַד חוּיָא בְּרַגְלוּי דְחַמְרָא, דְרַבִּי פְּנַחֶס.
 קִסְטָא (ס"א קִפְטָא) וְגַעָא תְרֵי זְמַנֵּי. בְּתַר דְסִיִּמוּ צְלוֹתָא,
 אֲמַר רַבִּי פְּנַחֶס, וַדַּאי צַעְרָא הוּא לְבַעֲרָא דִילִי, דִּהָא
 יוֹמָא דָּא אֲקִדִּימָנָא, וְהוּינָא מְרַחֵישׁ בְּאוּרֵיִתָּא, וְאַעֲבַר
 לִי בְּאַתַּר דְלְכְלוּכָא שְׂרִיא, וְהִשְׁתָּא מְצַעְרֵי לָהּ. קָמוּ וְחָמוּ
 חַד חוּיָא קִטִּיר אַרְגְּלִיהָ, אֲמַר רַבִּי פְּנַחֶס, חוּיָא חוּיָא, זִיל
 וְאַתְחַר (ס"א וְאַסְטָר) קוּטְרָה, בְּקִטְפוּרָא דְחוּרָא. אֲדִהְכִי
 אֲתַנְשֵׁר חוּיָא, וְנַפֵּל קִפְסִירֵי קִפְסִירֵי.

אֲמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וּמָה כָּל כַּף מְדַקְדַּק קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
 בְּצַדִּיקֵיָא. אֲמַר לִיהָ, וַדַּאי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
 מְדַקְדַּק בְּהוּ בְּצַדִּיקֵיָא, וְנָטִיר לוֹן, וּבַעָא לְאוּסְפָּא לוֹן
 קְדוּשָׁה עַל קְדוּשַׁתִּיהוּ וְהִשְׁתָּא הָאֵי חַמְרָא, עַל דְלָא נָטִיר

קְדוּשַׁתָּא דִּילֵי אֶצְטֶער. וְדָא חוּיָא שְׁלִיחָא חוּיָא, וְכַמָּה
 שְׁלוּחִין אֵית לֵיה לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא וּבְכֻלְהוּ עֶבֶיד
 שְׁלִיחוּתֵיה, וְאֶפִּילוּ בְחִיּוֹת בְּרָא. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (ויקרא
 כו) וְשַׁלַּחְתִּי בְּכֶם אֶת חֵית הַשָּׂדֶה וְשִׁכְּלָה אֶתְכֶם. וְאֶפִּילוּ
 בֵּיד גּוֹי, הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (דברים כח) יֵשָׁא יְי' עָלֶיךָ גּוֹי
 מֵרְחוֹק מְקַצֶּה הָאָרֶץ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וּבִידָא דִּישְׂרָאֵל עֶבֶיד שְׁלִיחוּתָא. אָמַר
 לֵיה, אֵין. כְּגוֹן רָשָׁע בִּידָא דְצַדִּיק. אָבֵל רָשָׁע
 בִּידָא דִּישְׂרָאֵל רָשָׁע אַחֲרָא, לָא עֶבֶיד בֵּיה שְׁלִיחוּתָא,
 אָלָא בְּזִמְנָא דְאִיהוּ לָא מְכוּוֹן בֵּיה. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב,
 (שמות כא) וְאֲשֶׁר לֹא צָדָה וְהֶאֱלֵהִים אָנָּה לִידּוֹ. וְאֲשֶׁר לֹא
 צָדָה דִּיִּיקָא, דִּלָּא לְקַטְלָא לֵיה. דָּא, וְהֶאֱלֵהִים אָנָּה לִידּוֹ,
 בְּגִין לְאֶעֱנֶשָׂא לְתַרְוּוּיָהּ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הֵיכִי עֶבֶיד קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
 שְׁלִיחוּתָא בִּידָא דְהַנִּי, וּבִידָא דְגוֹי. אָמַר לֵיה
 וְאֲבוּךָ לָא קָאֲמַר לָךְ. אָמַר לֵיה עַד לָא שְׁאִילְנָא.
 פְּתַח וְאָמַר, (איוב לד) וְהוּא יִשְׁקִיט וּמִי יִרְשִׁיעַ וְגו'. וְהוּא
 יִשְׁקִיט, בְּזִמְנָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יְהִיב שְׁקִיטוֹ
 וְשְׁלוּהָ לְבַר נֶשׁ, מֵאֵן הוּא רִשָּׁאי לְאַבְאָשָׁא לֵיה, וְלִמְעַבְד
 לֵיה קְטִיגוּרִיא. וַיִּסְתַּר פָּנִים וּמִי יִשׁוּרְנוּ. וּבְזִמְנָא דְאִיהוּ
 אֶסְתִּיר עֵינֵיה מְלֵא שְׂגָחָא עָלֶיהָ, מֵאֵן הוּא דִּישְׂגַח עָלֶיהָ,

לְנִטְרָא לִיָּהּ, וְלִמְעַבְד לִיָּהּ נְטִירוֹ. וְאוֹרְחוֹי דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ
הוּא בְּדָא, עַל גּוֹי, וְעַל אָדָם יַחַד. בֵּין לְעֵלְמָא כְּלָא, בֵּין
לְעֵמָא חַד, בֵּין לְחַד בְּלַחֲוֹדוּי.

תָּא חַזִּי, בְּזִמְנָא דְבְנֵי נְשָׂא מִתְכַּשְׁרֵן עוֹבְדִין לְתַתָּא,
אֲתַעֵר לְגַבִּייהוּ לְעֵילָא יְמִינָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא.
כְּדִין מִתְעַרִין כַּמָּה רְחִימִין, כַּמָּה נְטוּרֵי עֵלְמָא, כַּמָּה
נְטוּרֵי דְבַר נֶשׁ, מִימִינָא וּמִשְׂמָאלָא. וְכְדִין אֲתַכְפִּיא
שְׂמָאלָא, וְלֹא יִכְלָא לְשִׁלְטָאָה. וּבְזִמְנָא דְבְנֵי אֲנִשָּׂא לֹא
מִתְכַּשְׁרֵן עוֹבְדִין לְתַתָּא, שְׂמָאלָא אֲתַעֵר, וְכָל אֵינּוֹן
דְּאָתוּ מִסְטָרָא דְשְׂמָאלָא, כְּלָהוּ אֲתַעֵרוּ, וְכְלָהוּ אֲתַעֵבִידוּ
שְׁלוּחִין לְאַבְאָשָׁא לְגַבִּייהוּ דְבְנֵי נְשָׂא. דְּהָא אֵינּוֹן דְּעֵבְרוּ
עַל פְּתַגְמֵי אוֹרִייתָא, כְּלָהוּ רְשִׁימִין בְּאַנְפִּייהוּ,
וְאַשְׁתַּמּוּדְעֵן לְגַבִּי אֵינּוֹן דְּמִתְעַרִי מִסְטָרָא דְשְׂמָאלָא.

וּבְגִין כַּךְ, חִיּוּתָא וְעוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, וְכָל אֵינּוֹן דְּאָתוּ
מִסְטָרָא דְשְׂמָאלָא, כְּלָהוּ אֲקָרוּן ^(נ"א אֵינּוֹן) שְׁלוּחִין,
לְגַבִּי אֵינּוֹן רְשִׁימִין דְּמִתְעַרִי לְהוּ. וְיִשְׂרָאֵל, אַף עַל גַּב
דְּלֹא מְכַשְׁרֵן עוֹבְדִין, כְּלָהוּ מִן סְטָרָא דִימִינָא קָא אֲתִיין.
וּבְגִין דְּאֲתַכְפִּיא יְמִינָא בְּעוֹבְדֵייהוּ, שְׁלִטָא עַלִּייהוּ
שְׂמָאלָא, וְכָל אֵינּוֹן דְּאָתוּ מִסְטָרָא דְשְׂמָאלָא, וְעַל דָּא,
שְׁלִיחוּתָא בִּידָא דְחִיּוּתָא וְגוֹי, וְכָל דְּדַמִּי לֹון, דְּאֵינּוֹן
מִסְטָרָא דְשְׂמָאלָא, וְלֹא בִּידָא דִיִּשְׂרָאֵל, דְּאַף עַל גַּב
דְּחִיבָא אִיהוּ, מִסְטָרָא דִימִינָא קָא אֲתִי.

וַיִּשְׂרָאֵל חֵיִבָּא, דְּנִפְל בִּידָא דִּישְׂרָאֵל חֵיִבָּא אַחְרָא,
 בְּזִמְנָא דְלֹא אֶתְפוּוֹן בֵּיהּ, בְּגִין דִּיתְעַנְשׁוּ
 תְּרוּוִייהוּ, וַיִּקְבְּלוּן עוֹנְשָׁא לְדַכְּפָאָה לֹוֹן. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר,
 מִנְלָן. אָמַר לִיהּ אֵינּוֹן בִּימִינָא. וְלֹא אֶתְדַבְּקוּ בְּשִׁמְאֵלָא,
 וְלֹא אֶתְעַרְבוּ בַּהֲדָה לְעַלְמִין, וְעַל דָּא, לְזִמְנָא אַחְרָא
 אֶתְעַבְּרוּ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מִנָּא לָן. אָמַר לִיהּ, תָּא חֲזִי מִן (שׁוֹפְטִים
 ב) פְּלֶגֶשׁ בְּגַבְעָה, דְּאָף עַל גַּב דְּחֵיִבִּי נִינְהוּ, לָא
 בְּעָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דִּיתְעַרוּן גַּבֵּייהוּ חֵיִבִּי יִשְׂרָאֵל
 אַחְרָנִין. וְעַל דָּא מִיתוּ (מִישְׂרָאֵל) כֹּל אֵינּוֹן זְמַנִּין דְּמִיתוּ. עַד
 דְּכֻלְּהוּ חֵיִבִּין דְּאֶתְעַרוּ לְגַבֵּייהוּ, מִיתוּ וְאֶתְאַבִּידוּ,
 וְאֶשְׁתְּאַרוּ אֵינּוֹן (דף ל"ז ע"א) זַכָּאִין יִתִּיר, דִּיעַבְדוּן מְלָה בְּאַרְח
 קְשׁוּט. וְאָף עַל גַּב דְּזַכָּאִין אֵינּוֹן, לָא אֶתִּיִּהִיב מְלָה,
 אֶלָּא לְאֵינּוֹן דְּאֶתִּיִּהִיב. כַּד שְׁקִילָן עַלְמִין כַּחְדָּא, עַלְמָא
 תַּתָּאָה כְּגוּוֹנָא דְּעַלְמָא עַלְתָּאָה, וְהָהוּא זְמַנָּא, לָא
 אֶשְׁתְּכַחוּ עַלְמִין שְׁקִילָן כַּחְדָּא.

וְעַל דָּא, חֵיִבִּין דִּישְׂרָאֵל לְגַבֵּייהוּ דְּחֵיִבִּין אַחְרָנִין, לָאוּ
 אֵינּוֹן שְׁלוּחֵי מַלְכָּא, דְּהָא לָא אֶתִּיִּין מַסְטְרָא
 דְּשִׁמְאֵלָא. מִתַּל לְבַנֵּי נָשָׂא דְּחָבוּ לְמַלְכָּא, אֶתְעַר
 סְנַטִּירָא לְגַבֵּייהוּ, לְתַפְשָׂא לֹוֹן, וְלֹאֲעַנְשָׂא לֹוֹן, לְאֵינּוֹן
 דְּחָבוּ לְמַלְכָּא. קָם חֲפִים חַד מַנִּיִּיהוּ, וְאֶתְעַרְבַּ בְּהַדִּי בְּנֵי

סְנַטְרָא, זָקַף סְנַטְרָא עֵינֵינוּי וְחָמָא לִיה. אָמַר לִיה מֵאן
יְהִבֵּךְ לְגַבְנָ, וְלֹא אַנְתָּ מֵאִינוּן דְּחָבוּ לְמַלְכָא, הָא אַנְתָּ
אַתְעַנְשׁ בְּקַדְמִיתָא, שְׁקִילוּ לִיה וְקַטְלוּהוּ.

כִּף יִשְׂרָאֵל מְסֻטְרָא דִּימִינָא קָא אֲתִיין, וְלֹא אֲתַדְבְּקוּ
בְּשִׁמְאָלָא, וְלֹא אֲתַעְרְבוּ בְּהִדָּה לְעֵלְמִין. וְכַד אִינוּן
גְּרַמִּין בְּחוּבֵייהוּ, דְּאַתְכַּפִּיא יְמִינָא, וְאַתְעַר שְׁמֵאָלָא וְכַל
אִינוּן דְּאַתּוּ מְסֻטְרִיה, אִי חַד מִיִּשְׂרָאֵל קָם לְאַתְעַרְבָא
בְּהַדְיֵיהוּ, אֲשַׁתְּמוּדְעֵן בֵּיה, אֲמַרִי לִיה לֹא אַנְתָּ מֵאִינוּן
דְּקָא אֲתִיין מְסֻטְרָא דִּימִינָא, דְּאַתְכַּפִּיא מְחוּבֵייהוּ, וְלֹא
אַנְתָּ מֵאִינוּן דְּחָבוּ לְמַלְכָא מֵאן יְהִבֵּךְ לְגַבְנָ. אֲשַׁתְּכַח
דְּאִיהוּ אֲתַעַנְשׁ בְּקַדְמִיתָא. וְשַׁלְמָה מְלָכָא צִוּח
לְקַבְלֵייהוּ, וְאָמַר (קהלת ח) עַת אֲשֶׁר שַׁלַּט הָאָדָם בְּאָדָם
לְרַע לּוֹ. לְרַע לּוֹ וְדַאי, בְּגִין דְּלֹא שְׁלִיחָא דְּמַלְכָא אִיהוּ,
וְלֹא אֲתִי מֵהֵוּא סְטְרָא.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר וְדַאי הָכִי הוּא, דְּהָא תְּנִינָן, דְּאִית
יְמִינָא וְאִית שְׁמֵאָלָא, רַחֲמֵי וְדִינָא, יִשְׂרָאֵל (לִימִינָא),
וְעוּבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה לְשִׁמְאָלָא. יִשְׂרָאֵל אַף עַל גַּב דְּחִיבֵי
נִינְהוּ, וְאַתְכַּפִּיין, אִינוּן בִּימִינָא, וְלֹא אֲתַדְבְּקוּ
בְּשִׁמְאָלָא, וְלֹא אֲתַעְרְבוּן בְּהִדָּה לְעֵלְמִין. וּבְגִין כִּף
כְּתִיב, (תהלים ס) הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וְעֵנְנִי. דְּכַד אֲסַתְּלָק יְמִינָא
יִשְׂרָאֵל דְּאַתְדְּבִקוּן בְּהַדְיָה, יִסְתְּלִקוּן וְיַתְעַטְרוּן בֵּיה. כְּדִין

אֶתְכַפֵּיָא שְׁמַאלָא, וְכָל אֵינּוֹן דְּאָתוּ מִסְטְרִיהּ, הֲדָא הוּא
דְּכַתִּיב, (שְׁמוֹת טו) 'מִיִּנְךָ יִי' תִּרְעֵץ אוֹיֵב.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי קָרָא וּגּו'. וַיְהִי
בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי, מֵאִי יוֹם הַשְּׁמִינִי. אֶלָּא כְּתִיב וּמִפְּתַח
אֶהֱל מוֹעֵד וּגּו', כִּי שְׁבַעַת יָמִים יִמְלֵא אֶת יְדְכֶם. כִּי
שְׁבַעַת, בְּשְׁבַעַת יָמִים מִבְּעֵי לֵיהּ, אוֹ שְׁבַעַת יָמִים יִמְלֵא
אֶת יְדְכֶם, מֵאִי כִּי שְׁבַעַת יָמִים יִמְלֵא.

אֶלָּא, זָכָאִין אֵינּוֹן פְּהֵנִי, דְּמַתְעַטְרִי בְּעַטְרוֹי דְּמַלְכָּא
קְדִישָׁא, וּמְשִׁיחִין בְּמִשַׁח רַבּוֹת קְדִישָׁא, בְּגִין
דְּאֶתְעַר מְשַׁחָּא (אֶחָרָא) עֲלָאָה, דְּמִשְׁקִי לְכָל שְׁבַעַת,
וְאֶתְמִשַׁחֵן מִהֵהוּא רַבּוֹת קְדִישָׁא, וְאֶתְדַלְקוּ מִנֵּיהּ כָּל
אֵינּוֹן שְׁבַעַת בּוֹצִינִין, וְהֵאִי מִשַׁח רַבּוֹת הוּא כְּלָלָא דְּכָל
שְׁבַעַת, וְכֻלְהוּ בֵּיהּ אֶתְכַלִּילוּ.

וְתַנִּינָן שִׁיתָא אֵינּוֹן, וְכֻלְהוּ אֶתְכַלִּילָן בְּהֵאִי, וְדָא הוּא
כְּלָלָא דְּכֻלְהוּ, וּבְגִין כִּךְ שְׁבַעַת יָמִים יִמְלֵא,
דְּהֵא בְּהֵאִי תַלְיִין. וְעַל דָּא, אֶקְרִי כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, בַּת
שְׁבַע. מֵאִי אֵיהִי בַת שְׁבַע. דְּאֵיהִי כְּלִילָא מְשִׁיתָא
אֶחָרְנִין.

כִּיּוֹן דְּהֵאִי שְׁבַעַת, אֲשֵׁלִים לְהוּ לְכַהֲנִי, וְאֶעְטַר לוֹן,
וּמִשַׁח לוֹן בְּכָלָא, כִּד מָטוּ לְכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל דְּאֵיהִי
תְּמִינָאָה, אֶתְפַּקֵּד אֶהֱרֹן לְקָרְבָּא עֲגָל, בְּגִין דְּאֵיהִי בְּרִיהּ

דְּפָרָה, לְכַפֵּרָא עַל תְּהוּא חוּבָא דְעָגַל אַחְרָא דְעֵבֵד אַהֲרֹן,
 וְחָב לְגַבֵּי פָרָה, דְּאִיְהִי תְּמִינָאָה, שְׁלִימוֹ דְּמִמוּנִיהָ (ס"א)
 יִשְׂרָאֵל. (דְּאִמּוּנִי) וְאֶשְׁתַּכַּח כְּהֵנָּא שְׁלִים בְּכֹלָא, בְּתִמְנִיא
 מִינֵי לְבוּשֵׁין דִּיקָר, שְׁלִים בְּכֹל כְּתָרִין, שְׁלִים לְעֵילָא,
 שְׁלִים לְתַתָּא.

וּבְכֹלָא, בְּעֵי לְאַחְזָאָה עוּבְדָא. וְעַל דָּא אַתְּעֵבִיד בֵּיה
 בְּאַהֲרֹן עוּבְדָא לְתַתָּא, בְּגִין דִּיתַעַר הָכִי
 לְעֵילָא, וְיִשְׁתַּכַּח כְּלָא בְּגוּוּנָא חַד, וּכְדִין אַתְּבִרְכָאן
 עַלְמִין כְּלָהוּ, וּמִשְׁתַּכְּחִין בְּרַכָּאן עַל יְדָא דְכְהֵנָּא. וְהַכָּא
 אֶשְׁתַּלִּים כְּהֵנָּא בְּכֹלָא כְּדָקָא חֲזִי.

עָגַל לָמָּה. דְּכְתִיב עָגַל בֶּן בְּקָר לְחַטָּאת, בְּגִין תְּהוּא
 חַטָּאת, דְּעֵבֵד בְּקִדְמִיתָא. וְאִיל לְעוֹלָה, מֵאִי
 טַעְמָא אִיל. בְּגִין אִיל דִּיצְחָק, דְּהוּא עוֹלָה תְּמִימָה, וְהֵאִי
 אַתְחֲזִי לְקִרְבָּא, לְאַשְׁלֵמָא כְּלָא. וְהֵאִי אַתְר, מִסְטָרָא
 דִּיצְחָק אֶשְׁתַּאֲב. וְהֵאִי אִיל בְּגִין אִיל דִּיצְחָק מִתְקִרְבָּא
 עוֹלָה, (בְּגִין דְּאִיְהִי עוֹלָה) דְּהֵא עוֹלָה לְעֵילָא סְלָקָא, וּבְגִין
 לְאַעְטָרָא לָהּ בְּשְׁלִימוּתָא. עָגַל וְאִיל: עָגַל בְּגִינָה,
 כְּדָקָא מְרֹן. אִיל, לְאַשְׁלֵמָא (דף ל"ז ע"ב) לָהּ בְּשְׁלִימוֹ דִּיצְחָק
 כְּדָקָא חֲזִי.

וְיִשְׂרָאֵל דִּחְבוּ עִמֶּיהָ דְכְהֵנָּא בְּהֵאִי, מְקַרִּיבִין כְּגוּוּנָא
 דָּא, דְּכְתִיב וְשׂוֹר וְאִיל לְשִׁלְמִים לְזִבּוּחַ לְפָנֵי

יִי. שׁוֹר, עַל מֵה דְחָבוּ. וְאֵיל לְאֶשְׁלָמָא לְהָאֵי אַתְר
בְּשִׁלְיָמוֹ דִּי צַחֲקָא.

מֵאֵי שְׁנָא בְכֹהֲנָא דְכְּתִיב בֵּיהּ יַעֲגַל לְחַטָּאת, וְלֹא כְּתִיב
בִּישְׂרָאֵל שׁוֹר לְחַטָּאת. אֶלָּא, יִשְׂרָאֵל הָא קְבִילו
עוֹנְשָׁא בְּקִדְמִיתָא, וּבְגִין דְּקְבִילוּ עוֹנְשָׁא בְּכֹמָה אַתְר,
עַל דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא בְּעָא לְאֶדְכְּרָא לֹון חוּבֵיִיהוּ
כְּדִקְדַּמִּיתָא, וְעַל דָּא לָא כְּתִיב הֶכָּא לְחַטָּאת, אֶלָּא
לְשִׁלְמִים, בְּגִין לְאַחֲזָאָה שְׁלָמָא, דְּהָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
בְּשִׁלְמָא בְּהוּ בִּישְׂרָאֵל עַל דָּא.

אַבְל אַהֲרֹן, דְּהָא לָא קְבִיל עוֹנְשָׁא מְצִלוֹתָא דְּמִשָּׁה,
דְּכְּתִיב, (דְּבָרִים ט) וּבְאַהֲרֹן הִתְאַנֶּף יִי וְגו'. וְכְּתִיב
וְאַתְּפִלְל גַּם בְּעַד אַהֲרֹן בְּעַת הַהִיא, וְעַד כְּעַן חוּבָא הוּא
תְּלִי, כְּתִיב וְעַגְל בֶּן בְּקָר לְחַטָּאת, לְחַטָּאת וּדְאֵי, (וְאֵיל
לְעוֹלָה) בְּגִין דִּי כִפֵּר חוּבֵיִיהּ, וְיִתְדַפֵּי וְיִשְׁתַּלֵּים בְּכֹלָא.

וּבְהֵהוּא יוֹמָא אֶשְׁתַּלִּימוּ עֲלָאִין וְתַתְּאִין. וְאַשְׁתַּכַּח
שְׁלָמָא בְּכֹלָא, בְּחִדּוֹתָא דְּלְעֵילָא וְתַתָּא
וְאַלְמָלָא דְּאַשְׁתַּכַּח עֲרֵבוּבֵיָא דְּבִנֵּי אַהֲרֹן בְּהֵהוּא יוֹמָא,
מִן יוֹמָא דְּאַסְתַּלְקוּ יִשְׂרָאֵל מִן יוֹמָא, לָא אֶשְׁתַּכַּח חִדּוֹתָא
דְּעֲלָאֵי וְתַתְּאֵי כְּהֵהוּא יוֹמָא. בְּהֵהוּא יוֹמָא אֶתְעַבֵּר הֵהוּא
חוּבָא מִן עֲלָמָא, וְאַשְׁתַּכַּחוּ כְּהֵנָּא וְיִשְׂרָאֵל מִתְדַכְּפָן
מִזֵּיָהּ. (כָּל) הֵהוּא יוֹמָא, אֶתְעַבְּרוּ כָּל אֵינּוֹן מִקְטָרְגִין

דְּלַעֲיִלָּא, וְהוּוּ אֲזֵלִין וְשָׁטְאן בְּסַחְרֵי יִהוּ דִּישְׂרָאֵל, וְלֹא
אֲשַׁתְּכַחוּ בַּהֲוֵא עֲדָנָא.

עַד דְּגָרִים שַׁעְתָּא, וְקָמוּ נָדָב וְאֲבִיהוּא וְעֶכְבוּ (ס"א וְעַרְבָבוּ)
חֲדוּתָא דְכָלָא. וְאֲשַׁתְּכַח רֹגְזָא בְּעֵלְמָא, הֲדָא הוּא
דְּכַתִּיב, וַיֵּרָא כְבוֹד יְיָ אֶל כָּל הָעָם, מִיַּד וַיִּקְחוּ שְׁנֵי בְנֵי
אֶהֱרֹן נָדָב וְאֲבִיהוּא אִישׁ מִחֶתְתּוֹ וְגו'.

תַּבְּנָן, בַּהֲוֵא יוֹמָא חֲדוּתָא דְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל הַוּוּת,
לְאֵתְקַטְרָא בְּקִיטוּרָא דְמַהִימְנוּתָא בְּכִלְהוּ קְשָׁרִין
קְדִישִׁין. דְּהָא קְטֹרֶת קְשִׁיר כָּלָא כְּחֲדָא, וּבְגִין כֶּף אֲקָרִי
קְטֹרֶת. וְאִינּוּן אָתּוּ, וְקְשִׁירוּ כָּל אִינּוּן אֲחֲרָנִין כְּחֲדָא,
וְשָׁרוּ לָהּ לְבָר, דְּלֹא קְשָׁרוּ לָהּ בַּהֲדֵי יִהוּ, וְקְשִׁירוּ מְלָה
אֲחֲרָא. וּבְגִין כֶּף, אֲזַהֵר לֹוֹן לְכַהֲנֵי לְבַתֵּר, דְּכַתִּיב, (וַיִּקְרָא
טו) בְּזֹאת יָבֵא אֶהֱרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ.

וּבְכַמָּה גְּוֹנִין עַרְבָבוּ חֲדוּתָא דְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל. חַד דְּלֹא
אֲתַנְסִיבוּ, וְלֹא אֲתַחְזִיין לְקָרְבָּא, וְלֹא אֲתַבְּרָכָא
עַלְמִין עַל יַדֵּיהוּ. וְחַד דְּלֹא הוּוּ שַׁעְתָּא כְּדָקָא יְאוּת. וְחַד
דְּדַחֲקוּ שַׁעְתָּא. וְחַד, דְּהָא מְקַדְּמַת דְנָא, נִפְק נִימוּסָא
דְּלַהוֹן, וַיִּקְרִיבוּ לְפָנֵי יְיָ אֵשׁ זֶרֶה וְגו'. וְדֵאִי מְלָה אֲחֲרָא
אֲתַקְשָׁרוּ בְּקִשׁוּרָא דָּא, וְשָׁרוּ לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל לְבָר.
אֲמַר לִיה רַבִּי פְּנַחַס, לָא תִימָא דְאִינּוּן שָׁארוּ לָהּ לְבָר,
אֲלֹא כַנְסַת יִשְׂרָאֵל לָא אֲתַקְשָׁרָא עַל יַדֵּיהוּ. דְּהָא

בְּכָל אֶתֶר דְּלֹא אֲשַׁתְּכַח דְּכֹר וְנוֹקְבָא, כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל לָא
 שְׂרִיא בִּינֵיהוּ כְּלָל. בְּגִין כֹּךְ אֲזַהֵר לְכַהֲנִי, דְּכְתִיב בְּזֹאת
 יבֹא אֶהְרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ, דִּישַׁתְּכַח דְּכֹר וְנוֹקְבָא. וְעַל דָּא
 לָא יִיעוּל כְּהֵנָּא לְקוּדְשָׁא, עַד דִּיתְנַסִּיב. בְּגִין דִּישַׁתְּתַף
 בְּקִשׁוּרָא דְכְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל. דְּמֵאן דְּלֹא אֲנַסִּיב, שְׂאֲרֵי לָהּ
 לְכְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל לְבַר, וְהִיא לָא אֲשַׁתְּתַפָּא בַּהֲדִיָּה, וְעַל
 דָּא אֲשַׁתְּכַח עֲרֻבוּבֵיא בַּהֲהוּא יוֹמָא לְגַבֵּייהוּ.

(ויקרא ט) וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי, רַבִּי יוֹסִי פִתַח וְאָמַר, (שיר השירים

ב) כְּשׁוֹשָׁנָה בֵּין הַחוּחִים כֵּן רַעֲיָתִי בֵּין הַבְּנוֹת.
 כְּשׁוֹשָׁנָה בֵּין הַחוּחִים, דָּא כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל, וְהִיא אוֹקְמוּהָ
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא מְשַׁבַּח לָהּ לְכְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל, וְחַבִּיבוּתָא
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא לְקַבְּלָהּ, לְאֶתְדַבְּקָא בַּהּ.

וְעַל דָּא, מֵאן דְּאֲנַסִּיב, בְּעֵי לְשַׁבְּחָא לֵיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיף
 הוּא, וְלְשַׁבְּחָא לָהּ לְכְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל, דְּהִיא תְּנִינָן
 בְּכָלֵא בְּעֵי לְאַחֲזָאָה עוּבְדָא, כְּמָה דְּאִיהוּ בַר נַשׁ מִתְּדַבֵּק
 בְּבַת זוּגִיָּה, וְחַבִּיבוּתָא דִּילֵיהּ לְקַבְּלָהּ, כִּד אָתִי לְמַפְלַח
 קָמִי מִלְכָּא קְדִישָׁא, הוּא אֲתַעַר זְוִיגָא אַחֲרָא, דְּהִיא
 קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא חַבִּיבוּתָא דִּילֵיהּ לְאֶתְדַבְּקָא בְּכְּנֻסַת
 יִשְׂרָאֵל, וּמֵאן דְּאֲתַעַר מְלָה, קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא מְבַרְךְ
 לֵיהּ, וּכְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל מְבַרְכָא לֵיהּ, וְהִיא אֲתַמַּר.

וְעַל דָּא שְׁבַחָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא דְּמְשַׁבַּח לָהּ לְכְּנֻסַת

יִשְׂרָאֵל, כְּשׁוֹשְׁנָה דְאִיהִי בֵּין הַחוּחִים, דְּאִיהִי מְעַלְיָא
 וְסִלְקָא עַל כִּלְא. כֶּף כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל בֵּין שְׂאָר אוּכְלוּסִין,
 בְּגִין דְּהִיא סִלְקָא (דף ל"ח ע"א) וּמִתְעַטְרָא עַל כִּלְא. וְדָא
 שׁוֹשְׁנָה בֵּין הַחוּחִים, וְאֶתְרוּג בֵּין הַחוּחִים, לְאַחֲזָא
 שְׁבַחָא דְכְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל, עַל כִּלְא.

תָּא חֲזִי, כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל מִתְבָּרְכָא עַל יְדֵי דְכֻהֲנָא,
 וְיִשְׂרָאֵל מִתְבָּרְכָאן עַל יְדֵי דְכֻהֲנָא. וְכֻהֲנָא
 מִתְבָּרְכָא עַל יְדֵי דְכֻהֲנָא עֲלָאָה, הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (במדבר
 1) וְשָׁמוּ אֶת שְׁמִי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֲנִי אֲבָרְכֶם.

כְּתִיב (תהלים כה) זְכוֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסִדֶיךָ כִּי מַעֲוֹלָם הֵמָּה.
 זְכוֹר רַחֲמֶיךָ, דָּא יַעֲקֹב. וַחֲסִדֶיךָ, דָּא אֲבָרְהָם. כִּי
 מַעֲוֹלָם הֵמָּה, וּמַעֲוֹלָם נָטַל לֹון קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְסִלְיָק
 לֹון לְעֵילָא, וְעֵבֵד מַנְיִיהוּ רְתִיכָא קְדִישָׁא, לְאַגְנָא עַל
 עֲלָמָא. וּבְגִין דְּהוּוּ מַעֲוֹלָם, הוּא דְכִיר לְהוֹן לְאַגְנָא
 וְלְרַחֲמָא עַל עֲלָמָא. כְּגִוּוֹנָא דָּא. נָטִיל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 לְצַדִּיקֵי מִן עֲלָמָא, וְסִלְיָק לֹון לְעֵילָא, לְאַגְנָא עַל
 עֲלָמָא.

וְאִי תִימָא יִצְחָק אֲמַאי לָא אֲדַכֵּר הֲכָא. אֵלָא אֲשֵׁתָאָר
 לְאַתְפָּרְעָא מֵאִינוּן דְּעֶאקִין לְבְנוּי, הֵדָא הוּא דְכְּתִיב
 (תהלים פט) עֹזְרָה אֶת גְּבוּרָתֶךָ. וְכְתִיב, (ישעיה מב) יְיָ כַּגְּבוּר
 יֵצֵא כְּאִישׁ מִלְחָמוֹת יַעִיר קְנָאָה וְגו', וְדָא הוּא יִצְחָק,

דְּאִסְתִּלַּק מֵהֶכָּא. רַבִּי חֵיִיא אָמַר, זָכַר רַחֲמֵיךָ יְיָ וַחֲסָדֶיךָ,
 אֲלֵיךָ אֵינּוֹן יַעֲקֹב וְאַבְרָהָם, דְּבַעֲיָנָן לְהוֹן לְאַגָּנָא עָלָן.
 אָבֵל יִצְחָק, לְמַעַבְד קָרְבִין קִיִּמָּא, וּבְגִינִי כִּךָ לֹא בַעֲיָנָן
 לִיָּה לְגַבֵּייהוּ.

דְּבַר אַחַר כִּי מַעוֹלָם הֵמָּה, דְּכַד בְּרָא קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
 עֲלָמָא, נָטַל יִצְחָק וּבְרָא בֵּיה עֲלָמָא. חָמָא דְלֹא
 יִכִּיל לְמִיָּקָם בְּלַחֲדוּי, נָטַל אַבְרָהָם וְקִיִּים בֵּיה עֲלָמָא.
 הָדָא הוּא דְכָתִיב, (בראשית ב) אֱלֹהֵי תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ
 בְּהַבְרָאָם, אֵל תִּקְרִי בְּהַבְרָאָם, אֵלָּא בְּאַבְרָהָם. חָמָא
 דְּבַעֲיָין קִיּוּמָא יִתִּיר, נָטַל לִיעֲקֹב, וְשִׁתְּףָ לִיָּה בִּיצְחָק,
 וְקִיִּים עֲלָמָא. הָדָא הוּא דְכָתִיב בְּיוֹם עֲשׂוֹת יְיָ אֱלֹהִים
 אָרֶץ וְשָׁמַיִם. וְעַל דָּא, בְּאַבְרָהָם וַיעֲקֹב אֶת־קִיִּים עֲלָמָא.
 וּבְגִין כִּךָ כִּי מַעוֹלָם הֵמָּה.

רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, וַיְהִי בְּיוֹם הַשְּׁמִינִי, לְבַתֵּר דְּאַשְׁתָּלִים
 אֶהְרֹן, בְּאֵינּוֹן ז' יוֹמִין, וְאַתְעֵטֵר בְּהוּ, (בְּהוּא מִשַׁח רַבּוּת
 קִדִּישָׁא עֲלָאָה) יוֹמָא תְּמִינָאָה בַּעֲיָא לְאַשְׁתִּלְמָא מִן שְׁבַעָה,
 דְּאַשְׁלָמוּתָא עַל יְדֵי דְכֻהֲנָא, וְעַל דָּא פּוּלְחָנָא בְּתִמְינָאָה,
 לְאַתְעֵטֵרָא מִן שְׁבַעָה. וְלְאַתְתִּקְנָא כֻּהֲנָא עַל הַהוּא (חֻבְבָּה)
 דְּחַב (ס"א דְקַבִּיל) בְּקִדְמִיתָא.

הָדָא הוּא דְכָתִיב, וַיֹּאמֶר אֵל אֶהְרֹן קַח לְךָ עֵגֶל, הָא
 אוֹקְמוּהָ עֵגֶל וְדַאי, לְכַפֵּרָא עַל הַהוּא עֵגֶל, דְּכָתִיב

(שמות לב) וַיַּעֲשֶׂהוּ עֶגְלַת מִסְכָּה. בֶּן בֶּקֶר, מֵאֵי טַעֲמָא בֶּן
 בֶּקֶר, וְלֹא בֶּן פָּרָה. אֲלֵא אִיהוּ בְּעֵי לְאַתְתַּקְנָא לְגַבֵּי פָּרָה,
 לֹא אֶתְחַזִּי לְקֶרְבָּא מִינָּהּ לְגַבָּהּ. מֵאֵן דִּשְׁדַּר דְּוִרוֹן
 לְמַלְכָּא, חֲמִיתוֹן דְּנָסִיב מִבֵּי מַלְכָּא, וַיְהִיב לְמַלְכָּא, אֲלֵא
 דּוֹרְנָא לְשִׁדְרָא לְמַלְכָּא, מִבֵּי אַחֲרָא אֲצִטְרִיךְ, וְלֹא מִבֵּי
 מַלְכָּא. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, מְדִידִיָּה לְדִידִיָּה לֹא אֶתְחַזִּי. אָמַר
 רַבִּי יְהוּדָה בְּגִין כֶּךָ בֶּן בֶּקֶר וְדַאי וְלֹא בֶּן פָּרָה.

לְחַטָּאת: לְדַכָּאָה עַל הַהוּא חוּבָה דְחָב בֵּיהּ. וְאִיל לְעוֹלָה
 תְּמִימִים. תְּמִימִים, תְּמִים מִבְּעֵי לֵיהּ. אִי תִימָא
 דְּעַל אִיל וְעֶגְלַת קָאֲמַר, לָאוּ הֲכִי. דִּהָא תְרוּוִיָּהוּ לֹא
 סִלְקִין לְעוֹלָה, דִּהָא כְּתִיב לְעוֹלָה תְּמִימִים, וְעֶגְלַת לְחַטָּאת
 סִלְקָא, מַהוּ תְּמִימִים, וּכְתִיב אִיל.

אֲלֵא אִילוּ דִּי צַחֲקָא, לְקֶרְבָּא לְגַבֵּי פָּרָה, דְּאֲדַכְּרַתְרִי זְמַנִּי
 בְּקָרָא, חַד דְּכְתִיב, (בראשית כב) וַיִּשָּׂא אֲבָרָהָם אֶת
 עֵינָיו וַיִּרְא וְהִנֵּה אִיל, הָא חַד, וְחַד וַיִּלְךְ אֲבָרָהָם וַיִּקַּח
 אֶת הָאִיל, הָא תְרִי, וַיַּעֲלֵהוּ לְעוֹלָה. וְעַל דָּא אִיל לְעוֹלָה
 תְּמִימִים, תְרִי אִיל, דְּאִיהוּ תְרִי. וְעַל דָּא (ויחזי רמ"א ע"א)

גְּבוּרֹת תְּבִינָן, וּמִנִּיָּהוּ מִתְּפָרְשִׁין לְכַמָּה אַחֲרָנִין.
 (ויקרא ט) וְאֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר לְאֹמֶר קָחוּ שְׁעִיר עֲזִים
 לְחַטָּאת, עֶגְלַת לְחַטָּאת מִבְּעֵי לֵיהּ, כְּגוּוֹנָא דְכַהֲנָא.
 אֲלֵא יִשְׂרָאֵל הָא קְבִילוּ עוֹנָשָׂא, וְעַל דָּא לֹא כְּתִיב בְּהוּ

עָגַל לְחַטָּאת, אֶלֶּא עֵגֶל לְעוֹלָה. מֵאֵי טַעְמָא. דְּכָל אֵינּוֹן
 דְּחָבוּ בֵּיהּ, קָבִילוּ עוֹנְשָׁא, בֵּין בְּמִלּוּלָא, בֵּין בְּעוֹבְדָא,
 בֵּין בְּפוֹלְחָנָא, וְאִפִּילוּ אֵינּוֹן דְּלֹא עֲבָדוּ מְדֵי, אֶלֶּא
 דְּסִלְיָקוּ לִיהּ בְּרַעוּתָא דְּלִבֵּיהּוּ לְמַפְלַח לִיהּ, אֶתְעַנְשׁוּ,
 כְּמָה דְּכֹתִיב, (שמות לב) וַיִּשָּׁק אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. אֲבָל כָּל
 אֵינּוֹן דְּסִלְיָקוּ לִיהּ בְּרַעוּתָא דְּלֹא לְמַפְלַח לִיהּ, אֶלֶּא
 דְּסִלְיָקוּ גְּוֹנָא דְּרַעוּתָא מְנִיהּ, הֲכָא אֶתְדַכְּן, וּמְקָרְבִין לִיהּ
 לְעוֹלָה וְלֹא לְחַטָּאת. (דף לח ע"ב)

אֲבָל קָחוּ שְׁעִיר עֲזִים לְחַטָּאת, אֲמַאי. אֶלֶּא בְּגִין דְּהוּוּ
 מְקָרְבִין בְּקַדְמִיתָא לְשְׁעִירִים, דְּשִׁלְטִין עַל טוּרֵי
 רְמָאֵי. וְדָא הוּא לְחַטָּאת, וּבְעֵינָן לְאֶתְדַכָּא מִהֶהוּא
 חוּבָא, וְלֹא עוֹד אֶלֶּא לְחֻדְתוּתֵי דְּסִיְהָרָא אֲצַטְרִיךְ.
 (ויקרא ט) וְשׁוֹר וְאֵיל לְשִׁלְמִים. שׁוֹר וְלֹא פֶר, בְּגִין דְּשׁוֹר
 שְׁלִים אִיהוּ, לְאַחֲזָא שְׁלָמָא, הֲדָא הוּא דְּכֹתִיב
 לְשִׁלְמִים. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, שׁוֹר וְאֵיל מְסֻטָּרָא דְּשִׁמְאֵלֹא
 קָא אֶתְיִין. שׁוֹר מְסֻטָּרָא דְּשִׁמְאֵלֹא, דְּכֹתִיב, (יחזקאל א) וּפְנֵי
 שׁוֹר מִהֶשְׁמַאל. אֵיל, בְּגִין אֵילוּ דְּיִצְחָק. וְסִלְקִין
 לְשִׁלְמִים, לְאֶשְׁלָמָא לֹוֹן לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל וְעַל דָּא שׁוֹר
 וְאֵיל לְשִׁלְמִים.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כֹּלָא בְּגִין דְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל מִתְעַטְרָא
 וּמִתְבָּרְכָא עַל יְדָא דְּכֹהֲנָא, בְּאֶשְׁלָמוּתָא. וְהָאֵי

יֹמֵא חֲדוּתָא דְכֻלָּא הוּהּ, חֲדוּתָא דְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל
 בְּקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא, חֲדוּתָא דְעֵלְאִין וְתַתְּאִין. וְכַמָּא
 דְּאִשְׁתְּלִים כְּהֵנָּא לְתַתָּא, כְּבִיכוּ"ל אִשְׁתְּלִים כְּהֵנָּא
 לְעֵילָא, בַּר נָדָב וְאָבִיהוּא דְאַתְעֵרוּ עֲרֻבוּבִיא בֵּין
 מְטְרוּנִיתָא וּמִלְכָּא. וּבְגִין כֶּךָ וַתֵּצֵא אֵשׁ מִלְּפָנֵי יי' וַתֹּאכַל
 אוֹתָם וְגו' (חסר)

(ויקרא י) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֱלֹעֶזֶר וְאֶל אֵיתָמָר רַא שִׁיכֶם אֶל
 תְּפָרְעוּ וְגו', כִּי שֶׁמֶן מִשְׁחַת יי' עֲלֵיכֶם. רַבִּי אַבָּא
 אָמַר, הָא תְּנִינן בְּעוּבְדִין דְּלְתַתָּא, אַתְעֵרוּן עוּבְדִין
 לְעֵילָא, וְעוּבְדָא דְּלְתַתָּא בְּעֵי לְאַתְחֻזָּא כְּגוּוּנָא דְּעוּבְדָא
 דְּלְעֵילָא.

תָּא חֲזִי, כָּל חֲדוּתָא דְּלְעֵילָא, תְּלִיא בְּהוּא שְׁמָנָא
 קְדִישָׁא, דְּמִתְמָן נִפִּיק חֲדוּה וּבִרְכָּאן לְכֻלְהוּ
 בּוּצִינִין, וְכְהֵנָּא עֲלָאָה (מִינִיָּה) אַתְעֵטֵר בְּנִגִּידוּ דְּמִשְׁחָא,
 וּבְגִין כֶּךָ כְּהֵנָּא, דְּרַבּוּ מִשְׁחָא אַתְנַגִּיד עֲלֵיהּ כְּגוּוּנָא
 דְּלְעֵילָא, בְּעֵי לְאַחֻזָּא חִידוּ, וּנְהִירוּ דְּאַנְפִּין (יְתִיר מִכְּלָא),
 וְלֹא יִתְחַזִּי גְרַעוּנָא בְּרִישִׁיָּה, וְלֹא בְּלְבוּשִׁיָּה, אֶלָּא לְמַהוּי
 כְּלָא שְׁלִים כְּגוּוּנָא דְּלְעֵילָא, וְלֹא יִתְחַזִּי בֵּיהּ פְּגִימוּ כְּלָל,
 בְּגִין דְּלֹא יַעֲבִיד פְּגִימוּ בְּאַתֵּר אַחֲרָא.

תָּא חֲזִי, אֶלְמָלָא אֱלֹעֶזֶר וְאֵיתָמָר אַתְחֻזוּן פְּגִימוּ בְּהֵיא
 שְׁעַתָּא בְּלְבוּשִׁיהוֹן אוּ בְּרִאשִׁיהוֹן, לֹא אִשְׁתְּזִיבוּ

בְּהֵיָא שְׁעָתָא, דְּהָא שְׁעָתָא קִיָּמָא לְמַעְבַּד דִּינָא. וְעַל
 דָּא תְּנִינָן, בְּשְׁעָתָא דְּמוֹתָנָא אֶעְרַע בְּעַלְמָא, לָא יתְעַר
 אִינְשׁ גְּרַמְיָה לְמַלְהָ בְּעַלְמָא, בְּגִין דְּלָא יתְעַרוּן עָלֵיהּ. בַּר
 אִי אַתְעַר גְּרַמְיָה לְטָב, וַיִּכִּיל לְדַחֲיָא (לְדַחְקָא) שְׁעָתָא, דְּהָא
 בְּזַמְנָא וְשְׁעָתָא דְּדִינָא קִיָּמָא בְּעַלְמָא, מֵאן דִּיעַרַע בֵּיהּ,
 לְקִטִּי לִיהּ וַיִּסְתַּלַּק מֵעַלְמָא. וּבְגִין כֶּךָ וְלֹא תָמוּתוּ. כְּתִיב
 וַאֲחִיכֶם כָּל בַּיִת יִשְׂרָאֵל יִבְכוּ אֶת הַשְּׂרִיפָה, בְּגִין דְּאִינְוֹן
 לָא אַתְיִין מִסְטָרָא דְּכַהֲנִי, וְלֹא מִתְזַקִּי.

רַבִּי אֶלְעָזָר פָּתַח, (שְׁמוֹת ו) וַיִּקַּח אֶהֱרֹן אֶת אֲלִישֶׁבַע בֵּת
 עַמִּינָדָב אַחֹת נַחֲשׁוֹן לוֹ לְאִשָּׁה. וַיִּקַּח אֶהֱרֹן. כִּלְא
 כְּמָה דְּאַצְטְרִיךְ, כִּלְא כְּגִוּוֹנָא דְּלַעִילָא. תָּא חֲזִי, רְאוּיָה
 הֵיִתָּה בֵּת שֶׁבַע לְדוֹד, מִיּוֹמָא דְּאַתְבְּרִי עַלְמָא. רְאוּיָה
 הֵיִתָּה אֲלִישֶׁבַע לְאַהֲרֹן מִיּוֹמָא דְּאַתְבְּרִי עַלְמָא.

מַה בֵּין הָאֵי לְהָאֵי. אֶלָּא כִּלְא חֵד. אֲבָל הָתָם לְדִינָא,
 הֵכָא לְרַחְמִי. כִּד אַתְחַבְּרָא בְּדוֹד, לְדִינָא, לְאַגְחָא
 קְרַבִּין, לְאוֹשְׁדָא דְּמִין. הֵכָא בְּאַהֲרֹן, לְשַׁלְמָא, לְחַדְדוּה,
 לְנַהֲרִו דְּאַנְפִּין, לְאַתְבְּרָכָא. וְעַל דָּא אַתְקֵרִי (הֵכָא) הָתָם בֵּת
 שֶׁבַע, הֵכָא אֲלִישֶׁבַע. אֲלִישֶׁבַע: דְּאַתְחַבְּרָא בְּחַסְדָּא, (תָּא חֲזִי)
 בֵּת שֶׁבַע לְדִינָא, לְיִרְתָּא מַלְכוּתָא וְלְאַתְקַפָּא.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָא דְּתַנִּינָן דְּכְתִיב, (שְׁמוֹת יט) קוּל
 הַשּׁוֹפָר, שְׁפִיר הוּא, וְדָא הוּא יַעֲקֹב, דְּאַסְתַּלַּק

בְּמַחְשָׁבָה דְּאַבְהֵן, וְנִפְקוּ כְּחֵדָא מִגּוֹ שׁוּפְרָא, דְּהָא שׁוּפְרָא
 אֲפִיק מִיָּא וְאַשָּׁא וְרוּחָא כְּחֵדָא, וְאַתְעֵבִיד מִנִּייהוּ קָלָא.
 כִּךְ אֲמַא עֲלָאָה, אֲפִיק לְאַבְהֵן, בְּקַל חַד. וּמִגּוֹ מַחְשָׁבָה
 אֲסִתְלָקוּ כְּחֵדָא בְּחַד קוּל, וְהָהוּא קוּל אֲקָרִי קוּל הַשׁוּפְרָא,
 וְדָא יַעֲקֹב דְּכָלִיל לְאַבְהֵן כְּחֵדָא, וְאַקָרִי קוּל.

וְתִרִי קְלִי נִינְהוּ, דְּהָא מִגּוֹ קָלָא, נְפִיק קָלָא. אֲבָל קוּל
 חַד דְּאַקָרִי קוּל הַשׁוּפְרָא, וּמִהֲכָא נִפְקוּ שְׁאָר קוּלוֹת,
 מִגּוֹ הָהוּא שׁוּפְרָא בְּזוּוּגָא ^(דף ל"ט ע"א) דְּמַחְשָׁבָה. וְשִׁבְעָה קוּלוֹת
 נִינְהוּ, דְּנִפְקִין בְּזוּוּגָא דְּמַחְשָׁבָה בְּשׁוּפְרָא, וְדָא שׁוּפְרָא
 דְּאַשְׁקִי לֹון וְרִי לֹון לְאַבְהֵן בְּקַדְמִיתָא, וּלְבַתָּר לְבִנְיָן,
 וְהָא אוּקְמוּהָ מְלָה.

תָּא חֲזִי, וַיִּקַּח אֶהֱרֹן אֶת אֲלִישֶׁבַע, לְבִסְמָא לָהּ, לְמַחְדֵּי
 לָהּ, לְחִבְרָא לָהּ בְּמִלְכָא, בְּזוּוּגָא שְׁלִים, לְאַשְׁתַּכְחָא
 בְּרַכָּאן לְעֵלְמִין כְּלָהּ, עַל יַדֵּי דְּאַהֲרֹן. בְּגִין כִּךְ, בְּעֵי
 כְּהֵנָּא לְאַשְׁתַּכְחָא בְּנִהֲרוֹ דְּאַנְפִּין, בְּחִידוֹ, כְּלָא כְּגוּוּנָא
 דְּלַעֲיִלָא, דְּהָא עַל יְדוּי בְּרַכָּאן וְחֲדוּן מִשְׁתַּכְחִי. וְעַל דָּא
 אֲתִרְחַקָא מִנִּיהּ דִּינָא וְרוּגְזָא וְעֲצִיבוּ, בְּגִין דְּלָא יִתְפַּגֵּם
 מִהָהוּא אֲתֵר דְּאַתְקִטֵר בֵּיהּ. וְעַל דָּא וְאַחִיכֶם כָּל בֵּית
 יִשְׂרָאֵל יִבְכוּ אֶת הַשָּׂרְפָה, וְלָאוּ כְּהֵנָּא. עֲלִייהוּ כְּתִיב ^{(דברים}

בְּרַךְ יְיָ חֵילוֹ וּפְעַל יַדָּיו תִּרְצֶה וְגו'.

יִן וְשִׁכְרָא אֵל תִּשְׁכַּר אֶתְהָ וּבְנִיךָ אֶתְךָ וְגו'. אֲמַר רַבִּי

יְהוּדָה, מִגּוֹ פְּרֻשֵׁתָא דָּא שְׁמַעֲיָנָן, דְּנִדְב וְאָבִיהוּא רֵוִי
 חֲמָרָא הוּוּ, מְדַאֲזֵהר לְכַהֲנֵי בְּהָא. רַבִּי חֵיָא פִּתַּח, (תהלים
 קד) וַיֵּין יִשְׁמַח לִבָּב אָנוּשׁ וְגוֹ, אִי בְּעֵי כַּהֲנָא לְמַחְדֵּי
 וְלֹא שְׁתַּכַּחא בְּנִהִירוֹ דְּאַנְפִּין יִתִּיר מִכְּלָא, אֲמַאי אֲסִיר
 לִיָּה חֲמָרָא, דִּהָא חִידוֹ בֵּיה אֲשַׁתְּכַח, נִהִירוֹ דְּאַנְפִּין בֵּיה
 אֲשַׁתְּכַח.

אַלָּא שִׁירוּתָא דְּחֲמָרָא חֲדוּתָא. סוּפִיָּה עֲצִיבוֹ. וְעוּד דֵּיֵין
 מְסֻטְרָא דְּלִיּוּאֵי אֲתִי, מֵאַתֵּר דְּחֲמָרָא שָׂרִי, דִּהָא
 אורֵייתָא וְחֲמָרָא דְּאורֵייתָא, מְסֻטְרָא דְּגְבוּרָה הוּא. (ס"א

סיפיה עציבו, וכהנא שירותא וסיומא בעי חדותא ונהירו דאנפין, יין אתי מסטרא דליואי)

וְסֻטְרָא דְּכַהֲנָא מֵיֵין צְלִילִין נִהִירִין.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר כָּל חַד אֲוִזִיף לְחַבְרִיָּה, וְכִלִּיל פְּלָא דָּא
 בְּדָא, וּבְגִין כֶּף, חֲמָרָא שָׂרִי חֲדוּתָא, בְּגִין דְּכִלִּיל
 מִגּוֹ מִיָּא, וְלִבְתֵּר אֲהֵדֵר לְאַתְרֵיהָ, וְעֲצִיב וּרְגִיז וְדָאִין

דִּינָא. (וכהנא שירותא וסיומא בעי חדותא ונהירו דאנפין)

רַבִּי אָבָא אָמַר, מֵאַתֵּר חַד נִפְקוּ, יֵין וְשָׁמֶן וּמַיִם. מַיִם
 וְשָׁמֶן לִימִינָא, נְטִילֵי כַּהֲנֵי וִירְתֵי לֹוֹן, וְשָׁמֶן יִתִּיר

מִכְּלָא. דִּאִיהוּ חֲדוּתָא שִׁירוּתָא וְסִיּוּמָא, דְּכִתִּיב, (תהלים

קלג) כִּשְׁמֵן הַטּוֹב עַל הָרֹאשׁ יוֹרֵד עַל הַזָּקֵן זָקֵן אֲהֵרֵן. וַיֵּין

לְשִׁמְאָלָא, יִרְתֵי לִיּוּאֵי, לְאַרְמָא קְלָא וְלִזְמָרָא, וְלֹא

לְשִׁתּוּק, דִּהָא חֲמָרָא לָא שְׁתִּיק לְעֵלְמִין, וְשָׁמֶן בְּחֻשָּׁאֵי

הוּא תְּדִיר.

מֵה בֵּין הָאֵל לְהָאֵי. אֶלָּא, שְׁמֵן דְּאִיהוּ בְּחֻשָּׁאֵי בְּלַחֲשׁוֹ
 תְּדִיר, אֶתִּי מִסְטָרָא דְּמַחְשָׁבָה, דְּאִיהוּ בְּלַחֲשׁוֹ תְּדִיר
 וְלֹא אֲשַׁתְּמַע, וְהוּא בְּחֻשָּׁאֵי, וְעַל דָּא הוּא מִימִינָא. וַיִּין
 דְּאִיהוּ (קרח קע"ו) לְאַרְמָא קָלָא, וְלֹא שְׁתִּיק לְעֵלְמִין, אֶתִּי
 מִסְטָרָא דְּאִימָא, וַיִּרְתִּין לְיוֹאֵי לְסִטְר שְׁמָאֶלָּא, וְקִיִּימִי
 לְזַמְרָא לְאַרְמָא קָלָא, וְקִיִּימִי בְּדִינָא. וּבְגִין כֶּךָ כְּתִיב,
 (דברים כא) וְעַל פִּיהֶם יִהְיֶה כָּל רִיב וְכָל נִגְעַ.

בְּגִין כֶּךָ, כִּהְנָא כַּד יִיעוּל לְמַקְדָּשָׁא לְמַפְלַח פּוּלְחָנָא,
 אֲסִיר לִיָּה לְמִשְׁתֵּי חֲמָרָא, דְּהָא עוֹבְדוּי בְּחֻשָּׁאֵי
 אֵינּוּן, וּבְחֻשָּׁאֵי (ס"א אַתְחַזִּי) אֶתְאֵן וְאַתְכּוּוֹן, (ס"א וּבְחֻשָּׁאֵי אַתְכּוּוֹן בְּמַה
 דְּאַתְכּוּוֹן) וְזוּוּג לְמָאן דְּזוּוּג, וְנָגִיד בְּרַכָּאן לְעֵלְמִין כְּלָהוּ,
 וְכָלָא בְּחֻשָּׁאֵי, (ועוד) דְּעוֹבְדוּי כְּלָהוּ בְּרִזָּא. וְחֲמָרָא מְגַלְהָ
 רִזִּין הוּא, דְּהָא כָּל עוֹבְדוּי לְאַרְמָא קָלָא קָאִים.

רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יִצְחָק הָווּ אֲזֵלִי בְּאַרְחָא, מִבֵּי מְרוֹנִיָּא
 לְצַפּוֹרִי, וְהָוָה רַבִּיָּא חַד שְׁכִיחַ בְּגִוּוֹן (ס"א לְגַבְיָהוּ),
 בְּחֲמָרָא בְּקִינְטָא דְּדוּבְשָׁא אֲמַר רַבִּי יְהוּדָה נִימָא מְלָה
 דְּאֹרִיִּיתָא וְנִזִּיל.

פְּתַח רַבִּי יִצְחָק וְאָמַר, (שיר השירים ז) וְחַפְּךָ כִּיִּין הַטּוֹב הוֹלֵךְ
 לְדוּדֵי לְמִישְׁרִים וְגו'. וְחַפְּךָ כִּיִּין הַטּוֹב, דָּא יִינָא
 דְּאֹרִיִּיתָא, דְּאִיהוּ טָב. דְּהָא יִינָא אַחֲרָא לָאו אִיהוּ טָב,
 וַיִּינָא דְּאֹרִיִּיתָא, טָב לְכָלָא. טָב לְעֵלְמָא דָּא, וְטָב

לְעֵלְמָא דְאֵתִי. וְדָא הוּא יִינָא דְנִיחָא לִיה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא יִתִיר מִכָּלָא, וּבְזוּכּוֹ דָּא, מֵאֵן דְּמַרְוֵי מֵיִינָא
 דְּאוּרֵייתָא, יִתְעַר לְעֵלְמָא דְאֵתִי, וְיִזְכִּי לְאַחֵיִיא, כַּד
 יוֹקִים קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְצַדִּיקֵיִיא. אֲמַר רַבִּי יְהוּדָה,
 דּוֹבֵב שְׁפַתֵי יִשְׁנִים, הָא תַּנִּינֵן דְּאִפִּילוּ בְּהָהוּא עֵלְמָא,
 יִזְכִּי לְמַלְעֵי בְּאוּרֵייתָא, הֲדָא הוּא דְכַתִּיב דּוֹבֵב שְׁפַתֵי
 יִשְׁנִים.

אֲמַר הַהוּא רַבִּיא, אִי כְּתִיב וְחִפְףָּ מֵיִין הַטּוֹב, הוֹינָא
 אֲמַרֵי הָכִי. אֲבָל כִּיִּין הַטּוֹב כְּתִיב, וְלֹא מֵיִין.
 אֲשַׁגְחוּ בֵיה, אֲמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּרִי אֵימָא מִלְךָ, דְּשִׁפִּיר
 קָא אֲמַרְתָּ.

אֲמַר, אֲנָא שְׁמַעְנָא, דְּמֵאֵן דְּאֲשַׁתְּדֵל בְּאוּרֵייתָא, וְדָבִיק
 בָּה, וְהָהִיא מְלָה דְּאוּרֵייתָא אֲשַׁתְּמַע בְּפוּמֵיהָ,
 וְלֹא לְחִישׁ לָהּ (דף ל"ט ע"ב) בְּלַחֲשִׁו, אֶלָּא אָרִים קָלִיה בָּה.
 דְּאוּרֵייתָא הָכִי בַּעֲיָא לְאַרְמָא קָלָא, דְּכַתִּיב, (משלי א)
 בְּרֹאשׁ הוֹמִיּוֹת תִּקְרָא, לְאַרְמָא רַנָּה דְּאוּרֵייתָא, וְלֹא
 בְּלַחֲשִׁו. כִּיִּין הַטּוֹב, כַּחֲמַר טָב דְּלֹא שְׁתִּיק. וְהוּא עָתִיד
 לְאַרְמָא קָלָא, כַּד יִפּוּק מֵהָאֵי עֵלְמָא. הוֹלֵךְ לְדוּדֵי
 לְמִשְׁרִים, דְּלֹא יִסְטֵי לִימִינָא וְלִשְׂמָאלָא, לֹא יִשְׁתַּכַּח
 דִּימְחֵי בִידוּי. דּוֹבֵב שְׁפַתֵי יִשְׁנִים, אִפִּילוּ בְּהָהוּא עֵלְמָא
 שְׁפוּוֹתֵיה מְרַחֲשֵׁן אוּרֵייתָא.

תוּ שְׁמַעְנָא וְחַפְךָ פִּינָן הַטּוֹב, הָאִי קָרָא לְפִנְסַת יִשְׂרָאֵל
 אֲתָמֵר, וּבִתּוֹשְׁבַחְתָּא אֲתָמֵר. אִי הָכִי, מֵאֵן הוּא
 דְּמִשְׁבַּח לָהּ בְּהָאִי. אִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מֵהוּ הוּלֵךְ
 לְדוּדֵי, הוּלֵךְ אֵלַי מִבְּעֵי לִיָּה.

אֲלֵא וְדָאִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָא מְשַׁבַּח לָהּ לְפִנְסַת
 יִשְׂרָאֵל, כְּמָה דְּהִיא קָא מְשַׁבַּחַת לִיָּה, דְּכִתְיִב חֲפוּ
 מִמֵּתְקִים, כֶּךָ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְשַׁבַּח לָהּ לְפִנְסַת
 יִשְׂרָאֵל. (דְּכִתְיִב) וְחַפְךָ פִּינָן הַטּוֹב, יִין הַטּוֹב: דְּהוּא חֲמָרָא
 דְּמִנְטָרָא. הוּלֵךְ לְדוּדֵי: דָּא יִצְחָק, דְּאֶקְרִי יְדִיד מִבְּטָן.
 לְמִישְׁרִים: כְּמָה דָּאֲתָ אָמֵר, (תַּהֲלִים צט) אֲתָה כּוֹנֵנַת
 מִישְׁרִים, לְאֲתַכְּלָלָא שְׁמָאֲלָא בִּימִינָא. וְדָא הוּא
 מִישְׁרִים, דְּבִגִין חֲדוּתָא דְּהִהוּא חֲמָר טַב, אֲתַכְּלִיל
 שְׁמָאֲלָא בִּימִינָא, וְחֲדָאן כְּלָא. (דוּבָב שְׁפִתֵי יְשׁוּנִים) דְּהָא כְּלָא
 מִתְעָרִי בְּחֲדוּוֹאן וּבְרַכָּאן, וְעֲלָמִין כְּלָהּ מִשְׁתַּכְּחֵי בְּחֲדוּ,
 וּמִתְעָרִי לְאַרְקָא בְּרַכָּאן לְתַתָּא.

אֲתוּ רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יִצְחָק וְנִשְׁקוּ לִיָּה רִישִׁיָּה, וְחֲדוּ
 עִמִּיָּה, אָמְרוּ לִיָּה מַה שְׁמַךְ. אָמַר לָהּ יִיסָא. אָמְרוּ
 רַבִּי יִיסָא תְּהָא. יִתִּיר תְּהָא שְׁכִיחַ בְּעֲלָמָא מִרַבִּי יִיסָא
 חֲבֵרְנָא, דְּאֶסְתְּלַק מִבִּינְנָא. אָמְרוּ לִיָּה וּמֵאֵן אָבוּךָ. אָמַר
 לָהּ, אֶפְטָר מִעֲלָמָא, וְהוּהּ אוּלִיף לִי כָּל יוֹמָא ג' מִלִּין
 דְּאוּרִייתָא, וּבְלִילִיָּא ג' מִלִּין דְּחֲכַמְתָּא דְּאַגְדַּתָּא. וְהֵנִי

מִיֵּלִי אֹולִיפְנָא מֵאֲבָא, וְהַשְׁתָּא דִּיּוֹרֵי בְּחַד בְּרַ נֶשׁ, וְסָלִיק
 לִי מֵאוֹרֵייתָא. וְאַנָּא אֶזִּיל כָּל יוֹמָא לְעֵבִידתָא, וּבְכָל
 יוֹמָא אֶהֱדַרְנָא אֵינּוֹן מְלִין דִּיאֹולִיפְנָא מֵאֲבָא.

אָמְרוּ לֵיהּ הֵהוּא בְּרַ נֶשׁ יַדַּע בְּאוֹרֵייתָא. אָמַר לוֹן לָאו.
 סָבָא הוּא, וְלֹא יַדַּע לְבִרְכָא לֵיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיף
 הוּא, וְאִית לֵיהּ בְּנִין, וְלֹא שְׂוִי לוֹן בְּבִי רַב. אָמַר רַבִּי
 יְהוּדָה (נ"א אִי לָאו הָכִי הוּדָה) אִי לָא הָוֵה הָכִי, הָוֵה אֶעֱלִנָּא לְגַבִּי
 הָאִי כְּפַר לְמַלְלָא עֲלֵךְ, הַשְׁתָּא אָסִיר לֶן לְמַחְזֵי אַנְפוּי.
 שְׂדֵי חֲמָרָא מְנָה, וְאֵת זֵיל לְגַבְנָן. אָמְרוּ לֵיהּ מֵאֵן הוּא
 אָבוּךְ. אָמַר רַבִּי זְעִירָא דְכְּפַר רָאמִין.

שָׁמַע רַבִּי יְהוּדָה וּבְכַה, אָמַר אָנָּא הוּינָא בְּבִיתִיהּ,
 וְאוֹולִיפְנָא מְנִיה ג' מְלִין בְּכֶסֶף דְּבִרְכָה,
 וְאוֹולִיפְנָא מְנִיה בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית תְּרִי. אָמַר רַבִּי יִצְחָק,
 וּמָה מֵהָאִי רַבִּיא בְּרִיהּ אוֹולִיפְנָא, מְנִיה לָא כָּל שְׁכָן. אֶזְלוּ
 וְאַחִידוּ בִּידֵיהּ. חֲמוּ חַד חֲקַל וְיִתְבוּ תַמְן. אָמְרוּ לֵיהּ אֵימָא
 חַד מְלָה, מֵאֵינּוֹן דִּיאֹולִיף לָךְ אָבוּךְ בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית.

פְּתַח וְאָמַר, (בראשית א) וַיְבָרָא אֱלֹהִים אֶת הַתַּנִּינִים
 הַגְּדוֹלִים וְגו'. וַיְבָרָא אֱלֹהִים, כָּל אֶתְר דְּדִינָא
 אֱלֹהִים אֶקְרִי. וְהֵהוּא אֶתְר עֲלָאָה אֶתְר דְּנִפְקוּ מְנִיה, הָכִי
 קְרִי לֵיהּ הָכָא. וְאֵף עַל גַּב דְּרַחְמֵי הוּא, מְנִיה נִפְקוּ דִּינִין,
 וּבִיה תְּלִיין.

אֶת הַתְּנִינִים הַגְּדוֹלִים, אֲלֵינ אֲבָהֶן. דְּאֵינּוֹן מִתְּשַׁקְיִין
 בְּקִדְמִיתָא, וּמִשְׁתְּרִשִׁין עַל כִּלְא. וְאֵת כָּל נֶפֶשׁ הַחַיָּה
 הָרוּמְשֵׁת, וְאֵת כָּל נֶפֶשׁ הַחַיָּה, דָּא נֶפֶשׁ, דִּהְהִיא אֶרֶץ
 עֲלָאָה אֲפִיקַת מִהְהִיא חַיָּה עֲלָאָה עַל כִּלְא, דְּכִתְיב תּוֹצֵא
 הָאֶרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה. וְדָא אִיהִי נֶפֶשׁ דְּאָדָם קִדְמָאָה, דְּמִשְׁיַךְ
 בְּגוּיָה. הָרוּמְשֵׁת: דָּא הִיא חַיָּה דִּרְחֻשָּׁא בְּכָל טוּרִין (ס"א
 סטריין), לְעִילָא וְתַתָּא. אֲשֶׁר שָׂרְצוּ הַמַּיִם, דִּהְהוּא נִהַר
 עֲלָאָה נִגִיד וְנִפִיק מִעֵדֶן, וְאֲשַׁקִּי לְהָאִי אֵילָנָא,
 לְאֲשְׁתְּרִשָּׁא בְּשִׁרְשׁוּי עַל כִּלְא, וְלֹאֲשְׁתַּכַּחַא בֵּיהּ מְזוּנָא
 לְכִלְא.

דְּבַר אַחַר הַחַיָּה הָרוּמְשֵׁת, דָּא הוּא דוֹד מִלְפָּא, דְּכִתְיב
 בֵּיהּ (תהלים קיח) לֹא אֲמוֹת כִּי אֶחָיָה וְגו'. וְאֵת כָּל עוֹף
 כְּנָף לְמִינָהּ, אֲלֵינ כָּל אֵינּוֹן מִלְּאֲכִין קִדְיִשִׁין, דְּמִשְׁתַּכַּחִי
 לְקִדְשָׁא שְׁמָא דְּמֵאֲרִיָּהוֹן בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא, דְּכִתְיב בְּהוּ
 (ישעיה ו) שֵׁשׁ כְּנָפִים שֵׁשׁ כְּנָפִים לְאַחַד. וּמִנְהוֹן טָאֲסִין
 בְּעֲלָמָא לְמַעַבְד רְעוּתָא דְּמֵאֲרִיָּהוֹן, כָּל חַד וְחַד כְּדָקָא
 חַזִּי. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְדָאִי כָּל כַּף לְהָאִי רַבִּיָּא לֹא
 אֲתַחֲזִי, אֲבָל אֲנָא חָמִי בֵּיהּ דְּלֹאֲתַר עֲלָאָה יִסְתַּלַּק.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, (דף נ' ע"א) וְדָאִי. הַחַיָּה (הָרוּמְשֵׁת) דָּא הִיא חַיָּה
 עֲלָאָה עַל כִּלְא, דִּהְהִיא אַחֲרָא אֶרֶץ קַרְיָיָה קָרָא.
 הַכָּא דְּכִתְיב וְהָעוֹף יָרַב בְּאֶרֶץ, בְּאֶרֶץ וְדָאִי, וְלֹא בַּמַּיִם.

דְּהָא הֵהוּא נְהָר, נְגִיד וְנָפִיק וְאַשְׁקִי, בְּלֹא פִירוּדָא, עַד
הֵהוּא אַתְר דְּאַקְרֵי אַרְץ, וּמִתְמָן כְּתִיב וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְגו' .
וְהָעוֹף, וְהֵהוּא עוֹף בְּהַאי אַרְץ תְּלִיין וְאַתְשֻׁקִיין, וְדָא
הוּא דְכְּתִיב וְהָעוֹף יִרֵב בְּאַרְץ. קָמוּ וְאַזְלוּ. אָמַר רַבִּי
יְהוּדָה, נִשְׁתַּתֵּף לְהַאי רַבִּיא עֲמָנָא, וְכָל חַד וְחַד לֵימָא
מְלָה דְאֹרֵייתָא.

פְּתַח רַבִּי יְהוּדָה וְאָמַר, (שִׁיר הַשִּׁירִים ב) סִמְכוּנֵי בְּאַשִּׁישׁוֹת
רַפְדוּנֵי בְּתַפּוּחִים וְגו' . הַאי קָרָא הָא אֲתַמַּר וְשִׁפִּיר.
אַבְל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל קָאָמַר דָּא בְּגָלוּתָא. סִמְכוּנֵי, מִהוּ
סִמְכוּנֵי. אֵלָא מֵאֵן דְּנִפְּיֵל בְּעֵי לְאַסְמְכָא לִיה, הֵדָא הוּא
דְכְּתִיב, (תְּהִלִּים קמ"ה) סוּמְךָ יִי לְכָל הַנוֹפְלִים וְגו' . וּבְגִין כֶּף,
כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל דְּנִפְּלָה, דְכְּתִיב, (עֲמוֹס ה) נִפְּלָה לֹא תוֹסִיף
קוּם, בְּעֵיא לְאַסְמְכָא, וְהִיא אֲמַרָה סִמְכוּנֵי. לְמֵאן אֲמַרָה.
לְיִשְׂרָאֵל בְּנֵהָא דְאֵינּוֹן בְּגָלוּתָא עֲמָה.

וּבַמָּה בְּאַשִּׁישׁוֹת. אֵלִין אֵינּוֹן אַבְהֵן, דְאֵינּוֹן אֲתַמְלִיין
בְּקַדְמִיתָא, מִהֵהוּא חָמַר טַב דְּמִנְטָרָא. וְכַד אֵינּוֹן
אֲתַמְלִיין, הָא בְּרַכָּאן מִשְׁתַּכְּחֵי לְגַבְהָ, עַל יְדָא דְחַד
דְּרָגָא דְאִיהוּ צְדִיק. וּמֵאן דִּידַע לִיחְדָא שְׁמָא קְדִישָׁא,
אַף עַל גַּב דְּבִרְכָאן לָא מִשְׁתַּכְּחֵי בְּעֵלְמָא, אִיהוּ סְמִיךְ
וְסַעִיד לָהּ לְכְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל בְּגָלוּתָא.

רַפְדוּנֵי בְּתַפּוּחִים, כְּלָא חַד כְּמָה דְאֲמַרְן, אַבְל רְזָא דָא,

אֲשִׁישָׂא: עֵייל חֲמָרָא. תַּפּוּחַ: אֲפִיק חֲמָרָא, וּמְכוּוֹן
 רְעוּתָא. וְעַל דָּא אֲשִׁישׁוֹת וְתַפּוּחִים. אֲשִׁישׁוֹת, לְרוּוּאָה
 מִחֲמָרָא. תַּפּוּחִים, לְכוּוֹנָא רְעוּתָא דְלֹא יִזִּיק חֲמָרָא. וְכָל
 דָּא לְמָה. פִּי חוֹלֵת אֲהֵבָה אָנִי, בְּגָלוּתָא. וּמֵאֵן דְּמִיּוּחַד
 שְׂמָא קְדִישָׂא, בְּעֵי לִיחַדָּא דֵינָא בְּרַחֲמֵי, וְלֹא אֲכַלְלָא לֹוֹן
 כְּדָקָא חֲזִי, לְאַתְבְּסָמָא וְלְאַתְתַּקְנָא כְּלָא כְּדָקָא יְאוּת,
 וְדָא סָמִיךְ לָהּ לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל בְּגָלוּתָא.

רַבִּי יִצְחָק פֶּתַח, (דְּבָרִים ל"ב) אֲשֶׁר חֶלֶב זִבְחֵימוֹ יֹאכְלוּ יִשְׁתּוּ
 יַיִן נְסִיכָם. וּפְאִין אֵינּוֹן יִשְׂרָאֵל דְּאֵינּוֹן קְדִישִׁין,
 וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעֵי לְקֻדְשָׁא לֹוֹן. תָּא חֲזִי יִשְׂרָאֵל
 קְדִישִׁין, כָּל חַיֵּי עֲלָמָא דִּירְתִין, כְּלָא תְלִיין בְּהֵוּא
 עֲלָמָא דְאַתִּי, בְּגִין דְּאִיהוּ חַיִּין דְּכָלָא, לְעֵילָא וְתַתָּא,
 וְהוּא אֲתֵר, דֵּיין דְּמִנְטָרָא שְׂאֲרֵי (וְאֶקְרִי יַיִן) וּמִתְמָן נְפַקִין
 חַיִּין וְקְדוּשָׁא לְכָלָא. וַיִּין דִּישְׂרָאֵל בְּגִין יַיִן דִּישְׂרָאֵל
 אַחֲרָא, וְדָא בְּדָא תְלִיא. דְּהָא יִשְׂרָאֵל לְעֵילָא, בֵּיהּ נְטִיל
 חַיִּין, וּבְגִין כְּדָא אֶקְרִי עֵץ חַיִּים, עֵץ מֵהֵוּא אֲתֵר דְּאֶקְרִי
 חַיִּים, וְנִפְקִי מִתְמָן חַיִּין, וְעַל דָּא מְבָרְכִין לֵיהּ לְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא בֵּיין. וַיִּין דִּישְׂרָאֵל לְתַתָּא כְּהֵאֵי גְוּוֹנָא.

עוֹבֵד עֲבוּדַת כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת, דְּאִיהוּ מְסֹאֵב, וּמֵאֵן
 דְּקָרִיב בְּהַדִּיָּה יִסְתָּאֵב, כִּד יִקְרַב בֵּיין דִּישְׂרָאֵל,
 הָא אִסְתָּאֵב וְאִסִּיר, כָּל שְׁכֵן הֵוּא יַיִן דְּאִיהוּ עֲבִיד. וְעַל

דָּא לֹא תִימָא דְדָא הוּא בְּלַחֲדוּי, אֶלָּא כָּל מָה דְעָבְדִי
 יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, כִּלְאָ הוּא כְּעֵין דְּוִגְמָא דְלַעֲיִלָּא, כִּל שְׁכֵן
 יִין, דְקָאִי בְּאַתֵּר עֲלָאָה, דְּוִגְמָא דְיִין דְּמִנְטֵרָא.

בְּגִין כִּף יִשְׂרָאֵל שְׁתֵּינִי יִין דְּיִשְׂרָאֵל, דְּאַתְעָבִיד כְּדָקָא
 חֲזִי בְּקְדוּשָׁה, כְּגִוּוּנָא דְיִשְׂרָאֵל לְעֵילָא, דְשְׁתֵּי
 וְאַשְׁתֵּרְשָׁא וְאַתְבְּרָכָא בְּהָהוּא יִין עֲלָאָה קְדִישָׁא, וְלֹא
 שְׁתָּאֵן יִין דְּאַתְעָבִיד בְּמִסְאָבוּתָא, וּמִסְטֵרָא דְמִסְאָבוּתָא,
 דְהָא בֵּיה שְׂרִיא רוּחָא דְמִסְאָבוּתָא. (וְלֹאֵו הוּא מִסְטֵרָא דְיִשְׂרָאֵל)

וּמֵאֵן דְשְׁתֵּי לִיָּה (בְּהַדְיָיָהוּ), אִסְתָּאב רוּחִיהָ, וְאַסְתָּאב אִיָּהוּ,
 וְלֹאֵו הוּא מִסְטֵרָא דְיִשְׂרָאֵל, וְלִית לִיָּה חוּלְקָא בְּעֵלְמָא
 דְאַתֵּי. דְהָא הָהוּא עֲלְמָא דְאַתֵּי, יִין דְּמִנְטֵרָא אִיָּהוּ.

וְעַל דָּא יִשְׂרָאֵל קְדִישִׁין, בְּעֵינִין לְנִטְרָא דָּא עַל כִּלְאָ,
 בְּגִין דְּאַתְקֶשֶׁר בְּאַתֵּר דְּעֵלְמָא דְאַתֵּי. וּבְגִין כִּף,
 בֵּינִין אֶתְבְּרִיךְ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִתִּיר מְכֻלָּא, בְּגִין דְּאִיָּהוּ
 חֲדִי לְסִטְרָא שְׁמָאֵלָא, וּבְגוּ חֲדוּוּתָא דִּילִיָּה אֶתְכֻלִּיל
 בִּימִינָא. וְכֹד אֶתְעָבִיד כִּלְאָ יְמִינָא, כְּדִין שְׁמָא קְדִישָׁא
 בְּחִידוּ, וּבְרַפָּאֵן מְשִׁתְּכַחִי בְּכֻלְהוּ עֲלְמִין. וּבְעוּבְדָא
 דְלַתְתָּא יִתְעַר עוּבְדָא דְלַעֲיִלָּא, וְעַל דָּא מִזְמִנִי יִין
 לְקַבִּיל יִין.

וּבְגִין דְּאִיָּהוּ מִנְטֵרָא לְעֵילָא, בְּעֵי לְנִטְרָא לִיָּה לְתַתָּא,
 וְכֹל נְטִירוּ דִּילִיָּה קְדוּשָׁה הוּא לְיִשְׂרָאֵל, וּמֵאֵן

דְּפָגִים לִיָּה לְתַתָּא בְּסִטְרָא דְּמִסְאֲבוּתָא, יִסְתָּאב אִיהוּ
 בְּהֵאֵי עֲלָמָא, וְלִית לִיָּה חוּלְקָא בְּעֲלָמָא דְּאֲתִי, אֲתֵר
 דְּהֵהוּא יִין דְּמִנְטְרָא שְׂרִיא. הוּא לָא נָטִיר לִיָּה, לָא
 יִתְנַטֵּר הוּא לְעֲלָמָא דְּאֲתִי. (דף מ' ע"ב) הוּא סָאִיב לִיָּה,
 יִסְאֲבוּן לִיָּה בְּהֵהוּא עֲלָמָא, לָא יְהֵא לִיָּה חוּלְקָא בְּהֵהוּא
 יִין דְּעֲלָמָא דְּאֲתִי. זָכְאִין אִינּוּן יִשְׂרָאֵל, דְּמִקְדִּישֵׁי
 נַפְשֵׁיהוּ בְּקִדּוּשָׁה עֲלָאָה, וְנִטְרִי מֵה דְּאֲצִטְרִיךְ
 לְאֲתִנְטְרָא, וּמִקְדִּישֵׁי לְמַלְכָּא בְּנִטְרֵרוּ עֲלָאָה דָּא. זָכְאִין
 אִינּוּן בְּעֲלָמָא דִּין וּבְעֲלָמָא דְּאֲתִי.

פְּתַח הֵהוּא רַבִּיא וְאָמַר, (משלי כט) מֶלֶךְ בְּמִשְׁפַּט יַעֲמִיד
 אַרְץ וְגו'. מֵאֵן מֶלֶךְ. דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.
 בְּמִשְׁפַּט דָּא יַעֲקֹב, דְּאִיהוּ כָּלְלָא דְּאַבְהֵן. וְאִישׁ תְּרוּמוֹת,
 תְּרוּמַת כְּתִיב, כִּמָּה דְּאֲתֵי אָמַר (שמות כה) וְזֹאת הַתְּרוּמָה.
 וְאִישׁ תְּרוּמוֹת, דָּא עֵשׂו, דְּבַעֲי עַל תְּרוּמוֹת וְעַל מַעֲשָׂרוֹת
 כָּל יוֹמָא, וְלָא עֲבִיד מְדִי. וְאִישׁ תְּרוּמוֹת דְּלָאו אִיהוּ
 מִשְׁפַּט. דְּהֵא תְּרוּמָה אֲסִתְּלִקוּתָא דְּרַחֲמִי, בְּגִין דָּא לָא
 אֲתִיא בְּמִשְׁפַּט, כִּמָּה דְּאֲתֵי אָמַר (משלי יג) וַיֵּשׁ נִסְפָּה בְּלֹא
 מִשְׁפַּט, וְעַל דָּא, וְאִישׁ תְּרוּמַת יְהִרְסָנָה.

וְאִי תִימָא, הָא דָּוִד מַלְכָּא אִישׁ תְּרוּמָה הוּא, אֲלָא
 בְּרַחֲמִי. וְלֹא עוֹד אֲלָא (ס"א דָּוִד מַלְכָּא אִישׁ תְּרוּמָה הוּא וְאַרְעָא

אֲתִקְיָמָא בְּגִינֵיהּ הָכִי הוּא וְדָאִי. אֲבָל בְּלֹא בְּרַחֲמֵי הוּא) דְּהֵא כְּתִיב (ישעיה נה)

חֲסִדֵי יְדוּד הַנְּאֻמָּנִים, כְּמָה דְאִתְדַבֵּק בְּהָאִי, אִתְדַבֵּק
בְּהָאִי.

תָּא חֲזִי, כּל יוֹמוֹי דְדוּד מִלְכָּא, הוּהּ מְשִׁתְּדֵל (בְּגִין) דְהָאִי
תְרוּמָה, יִתְקַשֵּׁר בְּמִשְׁפָּט, וַיִּזְדוּגוּן כַּחְדָּא. (בְּגִין דִּיתְקַיִים
בְּאַרְעָא) אַתָּא שְׁלֵמָה וַזְווג לֹון כַּחְדָּא, וְקִימָא סִיְהָרָא
בְּאִשְׁלָמוּתָא, וְקִימָא אֲרַעָא בְּקִיּוּמָא. אַתָּא צְדִקְיָהוּ
וְאַפְרִישׁ לֹון, וְאַשְׁתַּאֲרַת אֲרַעָא בְּלֹא מִשְׁפָּט, וְאַתְפַּגִּימַת
סִיְהָרָא, וְאַתְחַרִּיבַת אֲרַעָא, כְּדִין וְאִישׁ תְּרוּמַת יְהִרְסָנָה.
וְתָא חֲזִי, שְׁמֹן לְכַהֲנִי, וַיִּין לְלִיּוֹאִי. לָא בְּגִין דְּבַעֲיִין יִין,
אַלָּא מִיִּין דְּמִנְטָרָא אֲתִי לְסִטְרָא דְלַהוֹן, לְחַבְרָא
כְּלָא כַּחְדָּא, וְלִמְחַדֵּי עֲלָמִין כְּלַהוֹ, לְאַשְׁתַּכְּחָא בְּהוּ כְּלָא,
יִמִּינָא וְשְׂמָאלָא כְּלִיל דָּא בְּדָא. לְאַשְׁתַּכְּחָא בְּהוּ
חֲבִיבוּתָא דְכְּלָא, וְרַחֲמִימוּתָא דְבְּנֵי מְהִימְנוּתָא.

מֵאַן דְאִתְדַבֵּק רַעוּתִיָּה בְּהָאִי, הוּא שְׁלִים בְּהָאִי עֲלָמָא,
וּבַעֲלָמָא דְאֲתִי, וַיִּשְׁתַּכְּחָא כְּל יוֹמוֹי דְאִתְדַבֵּק
בְּתִשׁוּבָה, אֲתֵר דִּיִּין וְשְׁמֹן מְשִׁתַּכְּחִי. כְּדִין לָא יִתְדַבֵּק
בְּתֵר עֲלָמָא דָּא, לָא לְעֵתְרָא, וְלָא לְכַסּוּפָא דִּילִיָּה.
וְשְׁלֵמָה מִלְכָּא צְוּוּחַ עַל דָּא וְאָמַר, (מִשְׁלִי כֹא) אוּהַב יִין
וְשְׁמֹן, לָא יַעֲשִׂיר, דְּהָא עוּתְרָא אַחְרָא יִזְדַּמֵּן לִיָּה, לְמַהוּי
לִיָּה חוּלְקָא בִּיָּה, וְלְמַהוּי בִּיָּה חוּלְקָא בְּעֲלָמָא דְאֲתִי,
אַתֵּר דִּיִּין וְשְׁמֹן שְׂרִיִּין בְּעֲלָמָא דָּא וּבַעֲלָמָא דְאֲתִי. וּמֵאַן

דְּרַחִים לִיה לְהַאי אֲתֵר, לֹא בְעֵי עוֹתָרָא וְלֹא רְדִיף
 אֲבִתְרִיה. זַכָּאִין אִינוּן צְדִיקֵיִיא דְּמִשְׁתַּדְּלִי בְּעוֹתָרָא
 עֲלָאָה כֹּל יוֹמָא, דְּכִתִּיב, (איוב כח) לֹא יַעֲרֻכְנָה זֶהב וְזִכּוּכִית
 וְתַמּוּרְתָהּ כְּלֵי פִז. הַאי בְּהַאי עֲלָמָא. לְבַתֵּר, (משלי ח)
 לְהִנְחִיל אֶהְבִּי יֵשׁ וְאוֹצְרוֹתֵיהֶם אֲמַלָּא.

תּוּ פִתַּח וְאָמַר, (שמות כד) וַיֹּאמֶר יי' אֶל מֹשֶׁה עֲלֵה אֵלַי
 הַהֲרָה וְגו'. וְהַתּוֹרָה, דָּא תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב. וְהַמְצוּה, דָּא
 תּוֹרָה שְׁבַעֲל פֶּה. לְהִרְתֵּם כְּתִיב חֹסֶר, כְּמָה דָּאֲתָ אָמַר (שיר
 השירים ג) וְאֵל חֶדֶר הוֹרְתִי. הֲכָא אֵית לְאַסְתִּכְלָא, לְהוֹרְתֵם
 דְּמִי, אִי תִימָא הוֹרְתֵם דִּישְׂרָאֵל, לֹא הֲכִי, דְּהָא יִשְׂרָאֵל
 לֹא אֲדַכְּרוּ בְּהַאי קָרָא. אֲלֵא הוֹרְתֵם דְּתוֹרָה וּמְצוּה. וּמֵאִי
 הִיא. דָּא (אָתֵר) יי' דְּמִנְטָרָא. בְּגִין דְּכָל כְּתִיבָה דְּסִפֵּר עֲלָאָה
 תַּמָּן שְׂרִיא, וּמִתַּמָּן נִפְקָא תּוֹרָה, וְעַל דָּא קָרִינָן תּוֹרָה
 שְׁבַכְתָּב. וְדָא הוּא אֲשֶׁר כְּתִבְתִּי לְהִרְתֵּם, לְהִרְתֵּם וְדָאִי.

(כְּמָה דָּאֲתָ אָמַר וְאֵל חֶדֶר הוֹרְתִי)

תּוֹרָה שְׁבַעֲל פֶּה, תּוֹרָה אַחְרָא, (ויקהל ר"א) דְּקִיִּמָּא עַל פֶּה.
 מֵאֵן אִיהוּ פֶּה. דָּא הוּא דַּעַת, דְּאִיהוּ פֶּה דְּסִפֵּר
 וְכְתִיבָה. וְתוֹרָה דָּא, הִיא תּוֹרָה אַחְרָא, דְּאֶקְרִי תּוֹרָה
 שְׁבַעֲל פֶּה, דְּאִיהִי קִיִּמָּא עַל הַהוּא פֶּה דְּאִיהִי תּוֹרָה
 שְׁבַכְתָּב, בְּגִין כִּךְ אֲסִתְלִיק מֹשֶׁה בְּכָלָא, עַל כֹּל שְׂאָר
 נְבִיאֵי מְהִימְנִי, דְּכִתִּיב וְאַתְנָה לָךְ, לָךְ דִּיִּיקָא.

כְּתִיב (משלי כה) הָגוּ סִיגִים מִכֶּסֶף וַיֵּצֵא לְצוּרָה כְּלֵי הָגוּ
 רָשָׁע לְפָנָי מֶלֶךְ וַיִּכּוֹן בַּחֶסֶד כֶּסֶאָו. תָּא חֲזִי,
 בְּשַׁעְתָּא דְּאַסְגִּיאוּ חֵיבִין בְּעֵלְמָא, כּוּרְסִיָּא דְּמִלְכָּא
 קְדִישָׁא אֶתְתַּקְנַת בְּדִינָא, לְאַסְתָּאבַת (ס"א וְאַשְׁתָּאבַת) (ס"א וְקִימָא)
 בְּדִינָא, וְשְׁלֵהוּבֵי אוּקְדִין עֲלֵמָא. וּבְשַׁעְתָּא דְּאַתְעֵבַר
 חֵיבִיָּא מִעֲלֵמָא, כְּדִין וַיִּכּוֹן בַּחֶסֶד כֶּסֶאָו. בַּחֶסֶד, וְלֹא
 בְּדִינָא מֵאֵי מִשְׁמַע.

מִשְׁמַע דְּעֵלְמָא תַּתָּא תַּלְיָא בְּעֵלְמָא עֲלָאָה, וְעֵלְמָא
 עֲלָאָה לְפּוּם אֲרַחֵי דְּעֵלְמָא תַּתָּאָה. וַיִּכּוֹן בַּחֶסֶד
 כֶּסֶאָו. (דף מא ע"א) מֵאֵן דְּבַעֵי לְבִרְכָּא לֵיהּ, וְלֹא־תִקְנָא
 כּוּרְסִיָּיהּ, בַּחֶסֶד וְלֹא בְּדִינָא. מֵאֵי מִשְׁמַע. דְּכַד עֵייל
 כְּהֵנָּא לְבֵי מִקְדָּשָׁא, דִּיעוּל בַּחֶסֶד דְּאִיהוּ מִיָּא, וְלֹא יִיעוּל
 בֵּינֵן דְּשִׁתֵּי דְּאִיהוּ גְבוּרָה. יִיעוּל (בְּהֵאֵי מְלָה) בְּמִיָּא, וְלֹא
 יִיעוּל בַּחֲמָרָא.

אַתּוּ רַבֵּי יְהוּדָה וְרַבֵּי יִצְחָק, וְנִשְׁקוּ רִישֵׁיהּ, וּמַתְהוּא
 יוּמָא לֹא אֶתְפָּרַשׁ מִבֵּי רַבֵּי יְהוּדָה, וְכַד הוּוּ עֵייל
 לְבֵי מְדַרְשָׁא, הָוּה קָם רַבֵּי יְהוּדָה קַמֵּיהּ, אָמַר מְלָה
 אוּלִיפְנָא מִנֵּיהּ, וַיֵּאוֹת לְאַנְהָגָא בֵּיהּ יְקָר. לְבַתַּר אֶסְתַּלַּק
 בֵּין חֲבֵרֵיָּיא, וְהוּוּ קְאָרֵן לֵיהּ רַבֵּי יִיסָא, רִישָׁא דְּפִטְיָשָׁא
 דְּמַתְבַּר טַנְרִין, וְאַפִּיק שְׁלֵהוּבִין לְכָל סֵטֵר. וְהוּוּ קָרִי
 עֲלֵיהּ רַבֵּי אֶלְעָזָר, (יִרְמִיָּה א) בְּטָרָם אֶצְרַךְ בְּבִטּוֹן יְדַעְתִּיךְ.

וַיִּדְבַר יי' אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אֶהֱרֹן לֵאמֹר אֲלֵיהֶם זֹאת
הַחֲתִיָּה אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ וְגו', מֵאֵי שְׁנֵי הַכָּא אֶהֱרֹן. אֶלֶּא
בְּגִין דְּאִיהוּ קְיִימָא תְּדִיר לְאַפְרָשָׁא בֵּין מְסֻאָבָא וּבֵין
דְּכִיָּא. דְּכִתִּיב לְהַבְדִּיל בֵּין הַטָּמֵא וּבֵין הַטָּהוֹר.

רַבִּי אַבָּא פִּתַּח וְאָמַר, (תהלים לד) מִי הָאִישׁ הֶחֱפֵץ חַיִּים וְגו'.
נִצּוֹר לְשׁוֹנֵךְ מֵרַע וְגו'. סוּר מֵרַע וְגו'. וְכִתִּיב (משלי
כא) שׁוֹמֵר פִּיּוֹ וּלְשׁוֹנוֹ וְגו'. מִי הָאִישׁ הֶחֱפֵץ חַיִּים. מֵאֵן
חַיִּים. אֶלֶּא אֵלֵין חַיִּים דְּאֶקְרוּן עֲלֵמָא דְּאֶתִי, וְחַיִּים תַּמָּן
שְׂרִיין. וְעַל דָּא תַּנִּינָן, עֵץ חַיִּים, הִיא אֵילָנָא מְאִינֹון
חַיִּים, אֵילָנָא דְּאֶתְנַטַּע בְּאִינֹון חַיִּין. וְעַל דָּא מִי הָאִישׁ
הֶחֱפֵץ חַיִּים כְּתִיב.

אוֹהֵב יָמִים לְרֹאוֹת טוֹב, מֵאֵן יָמִים. אֶלֶּא דָּא הוּא שְׂמָא
דְּמִלְכָּא קְדִישָׁא, דְּאֶחֱיָדָא בְּאִינֹון יוֹמִין עֲלָאִין,
דְּאֶקְרוּן יָמֵי הַשָּׁמַיִם עַל הָאָרֶץ, יָמֵי הַשָּׁמַיִם וְדָא, עַל
הָאָרֶץ וְדָא. מֵאֵן דְּבָעֵי חַיִּים דְּלַעֲיָלָא, לְמַהוּי לִיה
חוּלְקָא בְּהוּ. וּמֵאֵן דְּבָעֵי יוֹמִין עֲלָאִין לְאֶתְדַבְּקָא בְּהוּ
וּלְרַחֲמָא לְהוּ. יְנַטֵּר פּוּמִיָּה מְכֻלָּא, יְנַטֵּר פּוּמִיָּה וְלִישְׁנִיָּה,
יְנַטֵּר פּוּמִיָּה מִמִּיכְלָא וּמִמְשִׁתֵּיָּא, דְּמְסֻאָב לְנַפְשָׁא,
וּמְרַחֲקָא לְבַר נֶשׁ מְאִינֹון חַיִּין וּמְאִינֹון יוֹמִין, וְיְנַטֵּר (ס"א
פּוּמִיָּה וְלִישְׁנִיָּה) לִישְׁנִיָּה מִמְלִין בִּישִׁין, דְּלֹא יִסְתַּאֵב בְּהוּ,
וְיִתְרַחֵק מִנִּיָּהוּ, וְלֹא יִהְיֶה לִיה חוּלְקָא בְּהוּ.

תָּא תְּזִי, פּוּמָא וְלִישָׁן, אֶתֶר (אֲחָרָא) עֲלָאָה הָכִי אֲקָרִי,
 וּבְגִין כֶּף לָא יִפְגִּים אִינִישׁ פּוּמִיָּה וְלִישָׁנִיָּה, וְכָל
 שְׁכֵן לְאִסְתָּאבָא נִפְשִׁיָּה וְגֵרְמִיָּה, בְּגִין דְּאִסְתָּאב הוּא
 בְּעֲלָמָא אֲחָרָא, וְהָא אוֹקִימָנָא.

(ויקרא יא) זֹאת הַחֲחִיָּה אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ מִכָּל הַבְּהֵמָה וְגו', הָאִי
 קָרָא לָא רִישִׁיָּה סִיפִיָּה, וְלָא סִיפִיָּה רִישִׁיָּה. זֹאת
 הַחֲחִיָּה בְּקִדְמִיתָא, וְלִבְתֵּר מִכָּל הַבְּהֵמָה. אֶלָּא אָמַר קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, בְּכָל זְמַנָּא דִּישְׂרָאֵל מִנְטְרִי נִפְשִׁיָּהוּ,
 וְגֵרְמִיָּהוּ, דְּלָא לְסַאבָא לֹון, וְדֵאִי זֹאת הַחֲחִיָּה אֲשֶׁר
 תֹּאכְלוּ, יְהוֹן שְׂכִיחִין בְּקִדּוּשָׁה עֲלָאָה, לְאִתְדַבְּקָא בְּשָׁמִי,
 בְּבִרְרוּ דְהֵהִיא בְּהֵמָה דְּבִרְרָנָא לְכוּ לְמִיכַל, לָא תִּסְתָּאבוּ
 בְּהוּ, וְתִהְוֹן דְּבִקִין בְּשָׁמִי.

וְכָל זְמַנָּא דְּלָא אִינִין נְטְרִין נִפְשִׁיָּהוּ וְגֵרְמִיָּהוּ מִמִּיכְלָא
 וּמִשְׁתִּיָּא, יִתְדַבְּקוּן בְּאֶתֶר אֲחָרָא מִסַּאבָא,
 לְאִסְתָּאבָא בְּהוּ. וּבְגִין כֶּף כְּתִיב, זֹאת הַחֲחִיָּה אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ
 מִכָּל, מִכָּל וְדֵאִי, דְּאִיְהוּ רָזָא דְשָׁמָא קִדְשָׁא, לְאִתְדַבְּקָא
 בֵּיהּ. מִכָּל הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר עַל הָאָרֶץ, בְּגִין דְּהֵאִי מִיכְלָא
 דְּהֵאִי בְּהֵמָה אֲשֶׁתִּכַּח דְּכִיָּא, וְלָא יִסַּב לְכוּ, יְהֵא לְכוּ
 חוּלְקָא בְּשָׁמִי, לְאִתְדַבְּקָא בֵּיהּ.

תוּ, זֹאת הַחֲחִיָּה אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ. בְּפִרְעָה כְּתִיב, (שמות ו) בְּזֹאת
 תִּדְעַ כִּי אֲנִי יי'. הָא זֹאת לְקַבְּלָךְ, לְאִתְפְּרַעָא מִנָּךְ.

אוּף הָכָא זֹאת הַחֲתִיָּה אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ מִכָּל הַבְּהֵמָה, הִיא זֹאת
 לְקַבְּלֵיכֹן, לְאַתְפָּרְעָא מִנֵּיכֹן, אִי תִסְאֲבוּן נַפְשִׁיכֹן. מֵאִי
 טַעֲמָא. בְּגִין דְּנַפְשָׁתָא מְנָה הוּוּ, וְאִי אֲתוּן תִּסְאֲבוּן
 לְהֵהוּא דִּילָהּ, הִיא זֹאת לְקַבְּלֵיכֹן, אִי לְטַב הִיא קִיִּימָא
 לְגַבֵּיכֹן, אִי לְבִישׁ הִיא קִיִּימָא לְגַבֵּיכֹן.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, זֹאת הַחֲתִיָּה אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ מִכָּל הַבְּהֵמָה,
 מִכָּל אֵינֹן דְּאֲחִידָן מִן סֵטֶר דָּא, שְׂאֲרֵי לְכוּ
 לְמִיכַל, וְכָל אֵינֹן דְּלֹא אֲתִיִּין ^(דף מ"א ע"ב) מִסְטָרָא דָּא, אָסִיר
 לְכוּ לְמִיכַל. בְּגִין דְּאִית בְּעִירָן דְּאֲתִיִּין מִסְטָרָא דָּא, וְאִית
 דְּאֲתִיִּין מִסְטָרָא אַחְרָא מְסֻבָּא. וְסִימְנָא דְּלֵהוּן דְּכַתִּיב,
 כָּל מִפְרֹסֶת פֶּרְסָה. וְגַמְרִינָן כְּלָהוּ רְשִׁימָן, וְכָלְהוּ אֲרֻשִׁים
 לְהוּ קָרָא. וּבְגִין כֵּן, כָּל מֵאן דְּאָכִיל מֵאֵינֹן דְּאֲתִיִּין
 מִסְטָרָא דָּא מְסֻבָּא, אֲסִתָּאב בְּהוּ, וְסֻאִיב לְנַפְשִׁיהּ
 דְּאֲתִיָּא מִסְטָרָא דְּכִיָּא.

רַבִּי שְׁמֵעוֹן אָמַר כָּלֵל כְּלָא, כְּמָה דְּאִית עֶשֶׂר כְּתָרִין
 דְּמֵהִימְנוּתָא לְעִילָא. כֵּן אִית עֶשֶׂר כְּתָרֵי דְּחָרְשֵׁי
 מְסֻבֵּי לְתַתָּא. וְכָל מַה דִּי בְּאַרְעָא, מִנֵּיִהוּ אֲחִידָן
 בְּסִטְרָא דָּא, וּמִנֵּיִהוּ אֲחִידָן בְּסִטְרָא אַחְרָא.

וְאִי תִימָא, הֵאִי עֵז, דְּשָׂרִיא עָלֶיהָ רוּחַ מְסֻבָּא. לָאוּ
 הָכִי. דְּאִי רוּחַ מְסֻבָּא שָׂרִיא בֵּיהּ, אָסִיר לָן לְמִיכַל.
 אֶלָּא אַעֲבָרָן בְּגוּוִיִּיהוּ, וְיִתְחַזֹּון לְקַבְּלֵיהוּן, וְלֹא שָׂרִיא

לְדַיְיָרָא בְּהוּ, דְכַד אֵינּוֹן שְׂרִיין, רוּחַ אַחְרָא אַעְבֵּר
 עָלֵייהוּ, וּפְרִישָׁן מְגַרְמִייהוּ. וּבְגִין כֶּךָ אֶתְחַזּוֹן לְקַבְלֵייהוּ,
 וּמְקַטְרְגִי בְּגוּוֹיֵיהוּ, וְלֹא שְׁלִטֵי בְּהוּ בְּגַרְמִיֵיהוּ, וְעַל דָּא
 שְׂרִי לָן לְמִיכַל.

תָּא חֲזִי, כִּיּוֹן דְּאַתְיִין לְשִׁלְטָאָה בְּהוּ, אַעְבֵּר רוּחָא חֲדָא,
 וְקָפֹן עֵינִין וְחֲמָאן רְשִׁימִין דְּלֵהוֹן, וְאַתְפָּרְשָׁן
 מִנְיֵיהוּ, אֲבָל אֶתְחַזּוֹ לְקַבְלֵיהוֹן, וְלֹא אֲסִירִי לָן לְמִיכַל.
 בֵּין בְּבַעֲרִי, בֵּין בְּחִיּוּתָא, בֵּין בְּעוֹפִי, בֵּין בְּנוּנֵי יַמָּא,
 בְּכֻלְהוֹן אֶתְחַזּוֹן יְמִינָא וּשְׁמָאֲלָא (רַחֲמֵי וְדִינָא), וְכֹל מֵאֵן
 דְּאַתִּי מְסַטְרָא דִּימִינָא, (מְסַטְרָא דִּרְחֲמֵי) שְׂאֲרֵי לָן לְמִיכַל. וְכֹל
 אֵינּוֹן דְּאַתְיִין מְסַטְרָא דְשְׁמָאֲלָא (מְסַטְרָא דְדִינָא), כֻּלְהוֹן אֲסִיר
 לָן לְמִיכַל. בְּגִין דְּדַרְגָּא (ס"א דְגַרְמָא) דְּכֻלְהוֹן מְסַאָבָא, וְכֻלְהוֹ
 מְסַאָבִין, וְרוּחַ מְסַאָבָא שְׂרִיא בְּגוּוֹיֵיהוּ, וְדַרְי בְּהוּ. וְעַל
 דָּא רוּחָא קַדִּישָׁא דִּישְׂרָאֵל, לֹא יִתְעַרְבַּ בְּהוּ, וְלֹא יִסְתָּאֵב
 בְּהוּ, בְּגִין דִּישְׁתַּכְּחוֹן קַדִּישִׁין, וְיִשְׁתַּמּוּדְעוֹן לְעִילָא
 וְתַתָּא. זַכָּאָה חוּלְקִיָּהוֹן דִּישְׂרָאֵל, דְּמִלְכָּא קַדִּישָׁא אֶתְרַעִי
 בְּהוּ, וּבְעִי לְדַכְּפָּאָה לְהוּ, וּלְקַדְשָׁא לְהוּ עַל כֻּלָּא, בְּגִין
 דְּאַחֲיָדָן בֵּיהַ.

תָּא חֲזִי, כְּתִיב (יִשְׁעִיָּה מֵט) יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאָר, אִי
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִתְפָּאָר בְּהוּ בִּישְׂרָאֵל, הֵיךְ אֶתְיִין
 לְאַסְתָּאָבָא וְלְאַתְדַּבְּקָא בְּסַטְרָא מְסַאָבָא. וְעַל דָּא כְּתִיב,

וְהִתְקַדְשְׁתֶּם וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי וְלֹא תִשְׁקְצוּ
 אֶת נַפְשׁוֹתֵיכֶם וְגו', מֵאֵן דְּאִיהוּ בְּדִיוֹקְנָא דְּמִלְכָּא, לֹא
 לְבַעֵי לִיָּה לְאַפְרָשָׁא מֵאוֹרְחוּי דְּמִלְכָּא. וּבְגִין כֶּךָ רְשִׁים
 לָהּוּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל, כֹּל אֵינּוֹן דְּאִתְיִין
 מִסְטָרָא דָּא, וְכֹל אֵינּוֹן דְּאִתְיִין מִסְטָרָא אַחְרָא. זַכָּאָה
 חוֹלְקִיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל, דְּכְתִיב בְּהוּ, (ישעיה סא) כֹּל רוֹאִיָּהֶם
 יִכְרֹוּם (נח ע"א, פ') כִּי הֵם זֶרַע בְּרַךְ יִי, בְּרַךְ יִי מִמֶּש, בְּרַךְ
 יִי בְּכֹלָא.

וְתָא חֲזִי, כֹּל מֵאֵן דְּאָכִיל מֵאֵינּוֹן מֵאֲכִילֵי דְּאִסִּירֵי,
 אֲתַדְבֵּק בְּסְטָרָא אַחְרָא, וְגַעִיל נַפְשִׁיָּה וְגַרְמִיָּה,
 וְרוּחַ מְסֻאָב שְׂרִיא עָלֶיָּה, וְאַחֲזִי גַרְמִיָּה דְּלִית לִיָּה חוֹלְקָא
 בְּאַלְהָא עֲלָאָה, וְלֹא אֲתִי מִסְטָרִיָּה, וְלֹא אֲתַדְבֵּק בֵּיהּ. וְאִי
 יִפּוּק הָכִי מֵהֵאֵי עֲלֵמָא, אַחֲזִידֵן בֵּיהּ כֹּל אֵינּוֹן דְּאַחֲזִידֵן
 בְּסְטָר (ס"א דְּאִתְיִין מִסְטָר) דְּמִסְאָבָא, וּמִסְאָבִין לִיָּה וּדְיִינִין לִיָּה
 כְּבַר נֶשׁ דְּאִיהוּ גַעֲלָא דְּמֵאֲרִיָּה, גַעֲלָא בְּהֵאֵי עֲלֵמָא,
 וְגַעֲלָא בְּעֲלֵמָא דְּאִתִּי.

וְעַל דָּא כְּתִיב, וְנִטְמַתֶּם בָּם בְּלֹא א', דְּלֹא אֲשַׁתְּכַח
 אֲסוּוֹתָא לְגַעוּלִיָּה, וְלֹא נָפִיק מִמִּסְאָבוֹתִיָּה לְעֲלֵמִין.
 וּוִי לֹוֹן, וּוִי לְנַפְשִׁיָּהּ, דְּלֹא יִתְדְבִקוֹן בְּצִרוּרָא דְּחִיִּי
 לְעֲלֵמִין, דְּהֵא אֲסִתְאָבוּ. וּוִי לְגַרְמִיָּהּ, עָלִיָּהּ כְּתִיב
 (ישעיה סו) כִּי תוֹלְעֶתֶם לֹא תָמוּת וְגו', וְהִי דְּרֵאוֹן לְכֹל

בְּשָׂר. מַאי דְרַאוּן. סְרַחוּנָא. מֵאן גְּרִים לִיה, הֵהוּא סְטֵר
 דְּאֵתְדִבְק בֵּיה.

יִשְׂרָאֵל אֲתֵיין מִסְטְרָא דִּימִינָא, אִי אֲתְדִבְקוּן בְּסְטֵר
 שְׂמָאֵלָא, הָא פְּגִמִין לְסְטֵר דָּא, וּפְגִמִין
 לְגִרְמִייהוּ, וּפְגִמִין לְנַפְשֵׁיהוּ, פְּגִימִין בְּעֵלְמָא דִּין,
 וּפְגִימִין, בְּעֵלְמָא דְאֲתֵי. כֹּל שְׂכֹן מֵאן דְּאֲתְדִבְק בְּסְטֵר
 דְּמִסְאָבָא, דְּכֹלָא אַחִיד דָּא בְּדָא, וּכְתִיב (דברים יז) כִּי עַם
 קָדוֹשׁ אֲתָה לֵי י' אֱלֹהֶיךָ וְגו'.

רַבִּי יוֹסִי פִתַּח וְאָמַר, (קהלת ו) כֹּל עֵמֶל הָאָדָם לְפִיּהוּ וְגו'.

אֲסִתְפְּלִנָּא בְּמִלֵּי דִשְׁלֵמָה מִלְּכָא, וּכְלֵהוּ אַחִידוּן
 בְּחַכְמָה עֲלָאָה. כֹּל עֵמֶל הָאָדָם לְפִיּהוּ, הֵאִי קָרָא,
 בְּשַׁעֲתָא דְדִיִּינִין לִיה (דף מ"ב ע"א) לְבַר נֶשׁ בְּהֵהוּא עֲלְמָא
 כְּתִיב, כֹּל הֵהוּא דִינָא, וְכֹל מַאי דְסָבִיל בְּהֵהוּא עֲלְמָא,
 וְנִקְמִין מִנֵּיהּ נִקְמַתָּא דְעֲלְמָא. לְפִיּהוּ: בְּגִין פִּיּהוּ, דְלֹא
 נְטִיר לִיה, וְסָאִיב לִיה לְנַפְשֵׁיהּ, וְלֹא אֲתְדִבְק בְּסְטֵרָא
 דְחַיִּי, בְּסְטֵרָא דִימִינָא. וְגַם הַנֶּפֶשׁ לֹא תִמְלָא, לֹא
 תִשְׁתְּלִים דִּינָהָא לְעֵלְמָא וְלְעֵלְמֵי עֲלָמִין. דְּבַר אַחַר לֹא
 תִמְלָא, לֹא תִשְׁתְּלִים לְסִלְקָא לְאַתְרָהָא לְעֲלָמִין, בְּגִין
 דְּהֵא אֲסִתְאַבַּת, וְאֲתְדִבְקַת בְּסְטֵרָא אַחֲרָא.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, כֹּל מֵאן דְּאֲסִתְאַב בְּהוּ, כְּאִילוּ פִלַּח
 לְעִבּוּדָה זָרָה, דְּאִיְהוּ (דברים יז) תּוֹעֵבַת יִי, וּכְתִיב לֹא

תֹּאכַל כָּל תּוֹעֵבָה. מֵאֵן דְּפִלַּח לְעִבּוּדָה זָרָה, נְפִיק מִסְטָרָא דְחַיִּי, נְפִיק מִרְשׁוּתָא קְדִישָׁא, וְעַיִל בְּרְשׁוּתָא אַחֲרָא. אוּף מֵאֵן דְּאַסְתָּאב בְּהַנִּי מִיכְלִי, נְפִיק מִסְטָרָא דְחַיִּי, וְנְפִיק מִרְשׁוּ קְדִישָׁא, וְעַיִל בְּרְשׁוּתָא אַחֲרָא. וְלֹא עוֹד, אֵלָא דְאַסְתָּאב בְּהַאי עֲלָמָא, וּבְעֲלָמָא דְאַתִּי. וְעַל דָּא וְנִטְמַתֵּם בְּ כְּתִיב בְּלֹא א'.

וּכְתִיב, וְלֹא תִשְׁקְצוּ אֶת נַפְשׁוֹתֵיכֶם בַּבְּהֵמָה וּבַעוֹף וּבְכָל אֲשֶׁר תִּרְמוֹשׁ הָאָדָמָה אֲשֶׁר הִבְדַּלְתִּי אֶתְכֶם לְטֵמָא. מֵאִי לְטֵמָא. לְטֵמָא לְעַמִּין עוֹבְדֵי עִבּוּדָה זָרָה, דְּהָא אֵינּוּן מִסְאֲבִין, וּמִסְטָרָא דְמִסְאֲבָא קָא אֲתִיִּין. וְכָל חַד אֲתַדְבֵּק בְּאַתְרֵיהּ.

רַבִּי אֶלְעָזָר הוּוּה יְתִיב קָמִי דְרַבִּי שְׁמַעוֹן אַבּוּי, אָמַר לֵיהּ, הָא דִּתְנִינָן זְמִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּא לְדַכָּאָה לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל, בְּמָה. אָמַר לֵיהּ, בְּמָה דְכְּתִיב, (יחזקאל לו) וּזְרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִים טְהוֹרִים וּטְהַרְתֶּם וּגו'. פִּיּוֹן דְּאַתְדַּכְּאֵן מִתְקַדְשׁוֹ, וְיִשְׂרָאֵל דְּאַתְדַּבְּקוֹן בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּא, קָדֵשׁ אֶקְרוּן, דְּכְּתִיב, (ירמיה ב) קָדֵשׁ יִשְׂרָאֵל לֵיִי רֵאשִׁית תְּבוּאָתָהּ, וּכְתִיב (שמות כב) וְאֲנֹשִׁי קָדֵשׁ תְּהִיּוֹן לִי, זַכָּאִין אֵינּוּן יִשְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּא קָאמַר עַלֵייהוּ, וְהֵייתֶם קְדוֹשִׁים כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי יִי, בְּגִין דְּכְּתִיב (דברים י') וּבוֹ תְדַבֵּק, וּכְתִיב (תהלים קמז) לֹא עָשָׂה כֵּן לְכָל גּוֹי וּמִשְׁפָּטִים בַּל יִדְעוּם הַלְלוּיָהּ.

רעיא מהימנא

(נדפס תצא רע"ח ע"ב) דְּגִים וְחַגְבִּים, אֵינָן טְעוּנִין שְׁחִיטָה, אֲלֵא אֲסִיפְתָם הִיא הַמִּתְרַת אֹתָם. הָכִי מְאִרִי מְתִיבְתָא, אֵין צְרִיכִין שְׁחִיטָה, אֲלֵא דְאֶתְמַר בְּהוֹן, (בראשית מט) וַיִּגֹּעַ וַיֵּאָסֶף אֶל עַמּוּיוֹ. מַה נוֹנִי יִמָּא, חִיוֹתָן בְּיִמָּא. אַף תְּלַמְדִי (תיקון ג"ו) חֲכָמִים, מְאִרִי מִתְנִיתִין, חִיוֹתֵיהוּ בְּאוֹרֵייתָא, וְאִי אֶתְפְּרָשֵׁן מְנַה, מִיד מִתִּים. (נ"א תנאין) תְּנִינָן דְּמִתְנִיתִין, דְּבָה אֶתְרַבּוּ פְּנוּנֵי יִמָּא, וְאִי אֵינוֹן דְּבִיבְשָׁתָא יַעֲלוֹן לְמִיָּא, וְלֹא יִדְעִין לְשַׁטְטָא, אֵינוֹן מִיִּיתִין. אֲבָל אָדָם (דְּאֵינוֹן מְאִרִי קְבֵלָה אֵינוֹן לְעִילָא), דְּאִיהוּ לְעִילָא מְכַלְהוּ, אֶתְמַר בְּיָה (בראשית א) וַיִּרְדּוּ בְּדִגְתַּת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם.

דְּאֵינוֹן מְאִרִי מִתְנִיתִין תְּנִינָא, הַתְּנִין הַגְּדוֹל, (ישעיה כז) נְחָשׁ בְּרִית, לְקַבֵּל (שמות כו) וְהַבְּרִית הַתִּיכוֹן בְּתוֹךְ הַקָּרְשִׁים, בְּזִמְנָא דְּתְנִינָן מְאִרִי מְשַׁנָּה אֵית בְּהוֹן מַחְלוּקַת, וּמְקַשִּׁין דָּא לְדָא, בְּלַע לְחַבְרִיה. וְהֵאִי אִיהוּ תְּלַמִּיד זְעִיר שְׁלֵא הִגִּיעַ לְהוֹרָאָה וּמוֹרָה, חֲיִיב מִיתָה. וְאִי אֵינוֹן שְׁוִין דָּא לְדָא, וְאִית בְּהוֹן מַחְלוּקַת, וְקוּשְׁיָא, אֶתְמַר בְּהוֹן (ס"א לְבַסוּף) (במדבר כא) אֶת וְהִב בְּסוּפָה, אוֹקְמוּהָ אַהֲבָה בְּסוּפָה. (ע"כ רע"מ).

פרשת אֵשָׁה כִּי תִזְרִיעַ

(ויקרא יב) וַיִּדְבַר יי' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר אֵשָׁה כִּי תִזְרִיעַ וַיִּלְדָּה זָכָר וְגו'. רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח, (שיר השירים ג) עַל מְשַׁכְּבֵי בְּלִילוֹת בְּקִשְׁתֵּי וְגו'. עַל מְשַׁכְּבֵי, בְּמְשַׁכְּבֵי מְבַעֵי לֵיה, מַהוּ עַל מְשַׁכְּבֵי. אֲלֵא פְּנִסַת יִשְׂרָאֵל אֲמָרָה קָמִי קוּדְשָׁא